

309193

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

సంపుటము. ౫

జెన్న పట్టణము 1918 నం॥ నవంబరు నెల 7 వ తేది గురువారము
కాళియ క్రి నా మ సం వ త్స ర కార్తిక మా స శుద్ధ చ వితి ౪.

No. 180

సంచిక ౧౮౦

అమృతార్ణవ బహుళము.

ఈ రోజున రక్తమును శుద్ధి చేసి శరీరమును హెచ్చించుటకు కలిగించి యుష్టతను చేసి చేతి కాచి చుండుట పోగులును, మెడనును చుట్టచేసి శరీరమునకు తేలుచును కలిగించును. దీర్ఘము, శ్రేణులు, తలశాస్త్రము, గొంతుకొప్పి మొదలగువానిని తప్పుక నివారించును.
(219) అర్ధపాన దబ్బి 1-3 రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర ముఖ్యకర్త గోపింద్రు, బొంబాయిలోని మహావైద్యుల, 57, బ్రాజ్మ, ముఖ్యము.

మలయ చందనము

(1251) పెగోగమునకు మరలము మును తుమ్మకొనుమన్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పర్యాయ లేదు. పిడికారీ మున్నగు కఠినవికృతల పనిలేదు. రుచ్య మైన మామలయచందనము ఎటువై తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల పెగోగమును మాడుపూటలలో మాన్యును. దబ్బి 1-3 2-0-0
గంధర్వసార్వసి, రాజమండ్రి.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి మైదాంధ్ర మహాజనశ్రేణులయందలి సర్వాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువభాగ్యవంతులు, వారి ఇల్లవంటములు, సభా కార్యములుగలవు. వల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీలేదు. జండ్రి క్రితకా కార్యములయందు, 7, నంబు రెడ్డిపేట, మదరాసు.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ప్రేమ మార్కు)

586

దుఃఖముతో వచ్చువారు సంతోషముతో పోవుచును. నువ్వనులేదని చూపుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.

ఇది ప్రతి బంటుబయలునందు చుండ వలసిన ముఖ్యోపద్రవము. ఆంగ్ల మూలాన, తేలికైన ద్రవ్యములతో పాక్షికంగానుబడియున్నది. ఎన్ని దినములు చుండునను మందు నువ్వనుమారు. తేలవకు ముత్రము కాళ ఎలక, ముక్కు, పాము, జిడ్డి మొదలగు విషజంతువుల కాటులకు నువ్వను గించును. వల రూ. 1-3 0-0. పోస్టేజీ 0-8-0. 1 దశకా పాక్షిక వల రూ. 5-0-0. పోస్టేజీ లేదు.

పాక్షిక 2 ప్యాకెట్లు తప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి. క్షుద్రలకు 100 కి, 25 పాపాయము కమిషన్ నియమములను. చిరునామా: ధన్వంతరీ 30 చెన్నై, 5 పెంకటేజీ, పి. సా. నా. పేట పోస్టా, మదరాసు.

వాలంటీరు సిగరెట్లను

ఉపయోగింపును.

ప్రకృతము సూర్యబుల్బులలోయుండు అన్ని రకముల కంటె ఇది శ్రేష్ఠతను మెనవి 6000 సిగరెట్లను 10 ప్యాకెట్లుగా కట్టియుంచబడియుండు వెట్టె 1.8 వల రూ. 75-0-0 మాత్రమే. మొత్తముగాకొను వర్తకులకు మంచి కమిషను ఇవ్వబడును. వివరములు కావలసిన యొకరిని విలసమునకు వ్రాయవలెను. పి. ఆర్. కిట్టి అందు కో.

1841 చంద్రబిల్డింగ్స్, లెంబాపూరు.

విప్రసిద్ధ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అపరిమిత రక్తమునకు జనించు వాడ్యములకు దీనియందు మందు. ముచ్చులు, ముచ్చులు, గండములను శుద్ధిచే. ప్రాతమునకు అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధి కారిణి

కనోపర్ సార్వపరిల్లా నువ్వు మిక్కిలి నిస్సంకోచము, సాబుమైనను చుట్టవచ్చును అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కఠినమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకము కాల్గెనంగంధమును పోగొట్టును పోగొట్టిరక్తమును శుద్ధిపరచును. కఠినరోగమును గలుగజేయును. 16 రోజుల 16 పండులకు 4 టోన్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పోస్టేజీలు. — పి. డి. సావంత్,

44. ఫననవాడి, నెం2 పోంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT, Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBA Y

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాం గ్రామిక విషయములు వీలగునెడల వేటువేటు బాగములుగ వ్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియబడును. కాబట్టి యుపవిలేఖిక మహాశయులు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను డిసెంబరు నెల లోపల పంపివై వేర్వొనబడిన విషయ విభజనమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటనమునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

మిక్కిలి మనోహరముగు నుపాసన

184

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్) కాచిబావి.

ఇప్పుటికాలపురుషి కనువడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నుపాసనలకు. అల్పాహాగాని, సారాహాగాని, శిర్షబడకలకు నిష్ఠాను చేరిబడిన శేఖర పుష్పసారము. వీ కువాలవై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినవో, మనోగ్ధముగు నుపాసన నిన్నులనెంచును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల నీసాలలో నుండును.

ఇన్నవైబా (ఆర డ్రాం)	నీసా 1-3 రూ 0-3-0
మధ్యరకము నైబా 1-4 డ్రాం	" " 0-2-0
జ్యోకనైబా 2 " "	" " 1-4-0
వెద్దనైబా 4 " లేక 1/2 టోన్సు	" " 3-0-0

వి. వి. శిర్మలకు రూ 0-4-0 ప్రత్యేకము

కల్లెల, పట్టుముందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిసాపులోను దొరకును. వీని ఆ నేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, రాము కొనువచ్చును నీసామైన ను, కాన్డనైనను ఆటో డిల్ బహార్ అను మేరువ పరికింపును ఈ ఆటో డిల్ బహార్ యొక్క నలమందులను పరిశీలనచేయ గోరువారి వివరముల వ్రాసినవో ఆటోకిమ్మకుల నుపాసనకార్డు ఉచితముగ కంపురును.

సోపానములు: అంగ్లీయంబిండ్ (డగ్ అందు కమిల్ కంపెని నెం. 155, బామ్బాయ్ నీడు పి. పొంబాయి. ముఖ్యము రోంబాయి: సోపానా పునసోర్రుమాట్టి, వైనాబాహర్ పోర్టు, ముఖ్యము

మదరాసు ప్రభుత్వ సంఘము

ప్రత్యేక సమావేశము

మదరాసు నగరమునందలి నీటిపనులనుగూర్చియు, నీటి సరఫరాను గూర్చియు పరిశోధనముల సలిపి, తమ అభిప్రాయముల నొక నిశ్చయ రూపమున జేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారిచే ఏర్పరచబడిన సంఘము వారి నివేదికమును చర్చించుటకు వానిపై ఇంజనీయరు అభిప్రాయమును విమర్శించుటకును సమావేశమైన ఆ వ స ర స థ నిర్వహించిన సమావేశమున జె.సి.మొలినీ గారధ్యక్షత వహించిరి. సి. శ్రీనివాసాచార్యులు, రావుబాదర్ జి. వారాయణస్వామిశ్రేష్ఠి, ఎస్. గురుస్వామి శ్రేష్ఠి, కె.సి. దేశికాచార్యులు, డాక్టరు ఎమ్. విజయరావు పులు, జి. ఏ. నటేశ్వర, డి॥ బి॥ సి. రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు మున్నగు సభ్యులు సభకు విచ్చేసి యుండిరి.

మదరాసులో నాహారపద్ధతులు

కార్యక్రమపట్టికయందలి ప్రధానవిషయములను చర్చించుటకు బూర్వము మదరాసు నగరమునందలి ఆహారపద్ధతులనుగూర్చి అధ్యక్షు లొకనూచనను గానించిరి. ఈ సమస్య నగరమున వ్యయమగు విద్యుదును సుబంధించినది. సభ్యులకి విషయమున కలయు సమాచారముల దెలుపుటకు సివిల్ సర్జన్ గుడైచ్చెరగు వుడ్డుగారిచ్చటికి విచ్చేసియుండిరి. నగరమునకు కలయునన్ని విద్యుదును చేకూర జాలనను భయము అధికముగ యుండిది. రంగూనునుండి దిగుమతిచేయబడిన విద్యుదును మదరాసువాసులకు దుపింపవు. ఈ విద్యుదును గుత్తుకు కొనుగారు వీనిని అమ్మకాలకు వచ్చారు. చిల్లర వ్యాపారములు వీనిని కొనుటయే లేదు. పురపాలక సంఘమువారు 10,000 బస్తాల బర్మాబియ్యమును 1 1/2 లక్షల రూపములకు గొని నిలువ యించు టనసరమని వుడ్డుగారి అభిప్రాయము. ఈ విషయమును సభ్యులు నిర్ణయింపవలసి యున్నది.

ఈవిషయమున ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయమేమని నటేశ్వరగారు ప్రశ్నించిరి.

బర్మానుండి వచ్చువిద్యుదును పచ్చివిద్యుదు, ఉప్పుడు విద్యుదు అని శేషచార్యుగారు ప్రశ్నించిరి.

సర్జన్ గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగారు కలకత్తానుండి విద్యుదును లభించునని చెప్పినయెడ, బర్మాబియ్యము ఇదివరకే యిచ్చటికి దిగుమతియై విక్రయమునకు సిద్ధముగ నున్నట్లు ఆర్మిటేజి గారు తెలిపియుండినయెడ రంగచార్యుగారునక్కాడించిరి.

బర్మా బియ్యములో నేభాగమైనను మదరాసు నగరమునకు ప్రత్యేకింపబడినవా అని దేవదాసుగారు అడిగిరి.

ఈస్థితియందు ప్రభుత్వమువారు రెంత ధనసాహాయ్య మొనర్చెదనని రంగచార్యుగారు ప్రశ్నిచేసిరి.

ఈసూచనానుగుణ్యముగ వర్తించిన యెడల నష్టము రావచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు కొంతసహాయ మొసంగెద రనియు అధ్యక్షులు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి.

రంగచార్యుగారు రీక్రింది మూడువిషయముల గూర్చి ప్రత్యుత్తరమును గోరి యుండిరి:— (1) సంయుక్తరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు ధాన్యమును విరివిగకొని, నిజవయసుయ నున్నారను మాట సత్యమేనా? అట్లయిన యెడల, ఇచ్చట కూడ ప్రభుత్వమువారు రావిధమున వర్తించుట ధర్మమేనా? (2) ప్రజలపక్ష ధాన్యము చాల ఉన్నవనియు, వీని ధరలను ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయింపలేకున్నారనియు గాకు తెలియుచున్నది. (3) బర్మాబియ్యమున కలచాటు పడిన సింహళ ద్వీపవాసులకు బర్మాబియ్యమును బంపి, మదరాసు నుండి సింహళమునకు విద్యుదును యెగుమతిని ఆపివేయకూడదా?

మదరాసు నుండి సింహళమునకు విద్యుదును యెగుమతి ఆపివేయబడెనని గురుస్వామి శ్రేష్ఠిగారు తెలిపిరి.

వర్షము కురియుచుండుటచే పరిస్థితులు చాలవరకు మార్పుజెందిన వనియు, మదరాసు నగరములోనికి ధాన్యపు దిగుమతి నిరోధింపబడినదను విషయము నిజమేనా తెలిసికొని గోరుచుంటి మనియు త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారు పలికి యుండిరి.

మదరాసు నగరమునను, ఇతర ప్రదేశములయందును గల ఆహార పద్ధతుల బాధితానొకటి సంసిద్ధపరచిరా అని దేశికాచారిగారు అడిగిరి.

వుడ్డుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచున్నప్పుడు అనేక పర్యాయములు ఆటంకములు గల్గింపబడినవి. రంగూనునుండి ఉప్పుడువిద్యుదును వచ్చుటలేదని వీరు పలికిరి.

అక్రియాబునుండి వచ్చిన ఉప్పుడువిద్యుదును మంచిది కావు. మదరాసువాసుల కవిరుచింపలేదు. అక్రియాబునకు గాని, రంగూనునకు గాని అవసరమగుచో విద్యుదును అర్జరు నిచ్చెదనని దిప్రూటీ కంట్రోలరు వాగ్దానమొసంగి యుండెను. మొన్నటి దినమున నొక యాడ యీపనికొరకే ప్రత్యేకముగ ఏర్పరచబడెను. కాని మదరాసున వర్షము లేవరను వాని నుపయోగపరుపలేదు. రంగూను సన్న మరవిద్యుదు 100 బస్తాలను 485 రూపాయల వేల గలిగియున్నది. బస్తా 1-కి 75 పాసుల బరువుండెను. రంగూనులో నిక సౌకర్యము విద్యుదు కలవు. అవి యంతకంటె చవుకగనే యున్నవి. ఇవి బస్తా 1-కి 10 రూపాయలు మాత్రమే! నూకలు బీదల కుపయోగింపబడుచున్నవి. ఈవిద్యుదును చాలవరకు బల్లారి, కడప, కొయంబత్తూరు ప్రదేశములకు బంపబడుచున్నది. ఉప్పుడువిద్యుదును వారమునకు 20 వాగనుల చొప్పున కలకత్తానుండి వచ్చుచున్నది. ఇవి విశాఖపట్టణము, కర్నూలు, బల్లారి, కడప, అనంతపురము మండలముల కంపబడుచున్నవి. ప్రస్తుతము నూకలు మొదలు 1-కి రు 5-14-0 వేలగలిగి యున్నవి.

ఏ ప్రదేశమునుండి యిచ్చటికి చాల భాగము విద్యుదును వచ్చుచున్నదని శేషచార్యుగారు ప్రశ్నించిరి.

వుడ్డుగారు,—గుంటూరు, కృష్ణా, గోదావరి, నెల్లూరు ఉత్తరాంధ్రము మండలముల నుండియు, ఉప్పుడువిద్యుదును చేపారు, బిరిస్సాలనుండియు లభించుచున్నవి. మదరాసునగరమునకు ప్రత్యేకముగ విద్యుదును నిజవయసుచేసినవా అను ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు ఈ విషయము ఆహార పద్ధతినిగూర్చి చేతులయందు దున్నదని వీరు తెలిపియుండిరి. మదరాసు నగరములోనికి దిగుమతిగాకుండగ నిరోధింపబడినది యొకరు తెలిపియుండిరి. ఈ విషయమున విపులవిషయముల నెరుంగ కుతూహలముగ నున్నది. కొంత కాలమునకు పూర్వము విద్యుదును లభ్యమగుటకు గాక, వానిని గొనివచ్చుటకు వలయు వాగనులలేక చిక్కుచున్నందుండిది. అప్పుడు విద్యుదును దిగుమతికి వాగనులను సరైచేయుట కేర్పాటుచేసి తిని, ఇప్పుడు ధాన్యము నెగుమతిచేయుట కట్టి ఆటంకములను గల్గించుటలేదు. కాని, యితర ప్రదేశములలో కూడ ధాన్యమెక్కుడుగ లేనట్లే తోచుచున్నది.

తిరువళ్ళూరులో ధాన్యము చాల ఉన్నట్లు తెలియుచున్నదని రంగచార్యుగారు పలికిరి.

తిరువళ్ళూరులోని ధాన్యము అచ్చటివారికే చాలనట్లు తనకు సమాచారము వచ్చినదని వుడ్డుగారు జవాబుచెప్పిరి.

దూరముననున్న పల్లెలయందు ధాన్యము నిజవయసుననేమో కనుగొనుట కట్టి ప్రయత్నములైన చేయబడినవా అని రాజగోపాలాచార్యుగారు ప్రశ్నించిరి.

వుడ్డుగారు, సంయుక్తప్రాంతములలో జరుగుచున్న ప్రయత్నములు తమకేమియు తెలియననిరి. బొంబాయిలో ప్రజలకు కావలసిన వస్తువులను తక్కువధరల కమ్మటకు ప్రయత్నించిరి కాని, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు స్థానికప్రభుత్వపు ఆదాయమునకన్న హెచ్చువ్యయము చేయుచున్నారని నడిచి యున్నారు. మన రాజధానిలోని పలుచోట్ల నిలువయున్న సరకుల మొత్తము ఇంతవరకును తమకు చేరయ్యుండలేదనిరి. ప్రత్యేకము బాగుగావర్షములుకురి యున్న జిల్లాలలోని నిలువ సరకును ఎగుమతిచేయుటకు కొంతసహాయ ముండగలదు. చెన్నపురియందు గల విజయనగర విషయము ఆలోచించిన ఆక్టోబరు 9 వ తేదీనాటికి నుమారు ఒకలక్షా పదివేల బస్తాల విద్యుదును నిజవయసున్నది. తంజావూరునుండి ఇచ్చటికి విద్యుదునువచ్చినపుడు ఎవరైన వానిని కొందురాయని వుడ్డుగారు ప్రశ్నించెదల కాని, వర్షలేమియు మాటలాడలేదు. తంజావూరువిద్యుదును దక్షిణమండలములకు దిగుమతి చేయబడినది. ఇతరచోట్లనుండి కూడ సరకు వచ్చుచున్నది. కావున చెన్నపురిలో మనమే ప్రత్యేకముగా విద్యుదును నిజవయసుచేసిన శ్రేయోదాయకముగ నుండును. దీనికి కార్యోచనమువారు పూనుకొనిన బాగుండును. చెన్నపురి దొరతనమువారు శ్రేణులలో తక్కువధరలకు విద్యుదును నమ్మటకు కొన్ని అంగముల నెలకొల్పి స్థానికసంఘముల కొరియున్నారు. ధనవంతులగు మహానీయులు రెండు మూడులక్షల మూలధనతో సౌక సంఘము నెలకొల్పి విద్యుదునుకొని అమ్ముచుండియెడల ఇంకను బాగుండగలదు. కార్యోచనమువారు ఈవిషయమున ఏమి చేయదురో తెలిపినయెడల సంతసింతు మనిరి.

శ్రీనివాసాచార్యులుగారు, ఔమబాధచే కష్టపడుచున్నవారివిషయమున దొరతనమువారు చేయు కార్య మేమియో తెలుపగోరిరి.

నటేశ్వరగారు కార్యోచనము వారే 10 వేల బస్తాల విద్యుదును కొని అమ్ముచుండిన యెడల, రంగూను విద్యుదును నమ్ముచుండిన వర్తకుల కెంతయునష్టము రాగలదనిరి.

వుడ్డుగారు ఆటుల నష్టమువచ్చుటకేమియు కారణము లేదు. నేడొకస్థిమరు, రంగూనునుండి 25 వేల బస్తాల విద్యుదును తెచ్చినది. ఇంకొక స్థిమరు 11-వ తేదీ 11 వేల బస్తాలదిగు మతి చేయనున్నది. కావున కార్యోచనము వారు 10 వేల బస్తాలు కొనినయెడల నెవరికే నేమియు నష్టముండదు. అవసరమైన కొన్ని బస్తాలు నిలువయించవచ్చు ననిరి.

రాజగోపాలాచార్యులుగారు, ధరల నిర్ణయమును అధికారమును దొరతనమువారు తమ చేతులలో నుంచుటకు ఇష్టపడుటలేదని అనుచున్నారు. కారణమేమి? బొంబాయి, సంయుక్తప్రాంతముల ప్రభుత్వములు ధాన్యముల అమ్మకమును స్వాధీనము చేసికొనియున్నారు. అటుల మన ప్రభుత్వము వారు చేయకపోయిన ప్రజలు కష్టపడగల రనిరి.

త్యాగరాయశ్రేష్ఠిగారు ఈవిషయము చాల సందిగ్ధముగా నున్నదనిరి.

వుడ్డుగారు దూరపుచోట్లనుండి తక్కువధరలకు ధాన్యమును కొని ఇచ్చట అమ్మువలసి యుండును. అచోట్లనే ధాన్యపుధరల దొరతనమువారు నిర్ణయింపవలసి యుండును. బర్మాదేశము మనదొరతనములోనిది కాదు. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు అచ్చట ఎగుమతుల స్వాధీనము చేసికొనువిషయము ముందు ఆలోచింపవలసి యుండును. రైలువార్జీల విషయము చాలవరకు చర్చింపబడినది. అనవసరసామానులు పంపకుండ నుండుటకు చార్జీల హెచ్చించితిమని ప్రయాణికుల అధికారులు చెప్పుచున్నారు. ఆహారపద్ధతులకు గాను రైలుధరల కొంత తగ్గింతుమని చెప్పియున్నారు. ఔమముచే బాధపడుచోట్ల దొరతనమువారు తప్పక సహాయము చేయగలరు.

నటేశ్వరగారు ప్రకృతపు కలవుకాలములో దొరతనమువారు రెండులక్షల షోక్యము పుచ్చుకొనలేదని ప్రశ్నించిరి.

ఉడ్డుగారు ఈ విషయమున తామేమియు జవాబియ జాలమని నడిచిరి.

దేశికాచార్యులవారు కార్యోచనమువారు ప్రకృతము కొనవలసిన ధాన్యమెంత యని ప్రశ్నించిరి. వర్తకుల అమ్మకమును స్వాధీనముచేసికొనుటకు కార్యోచనమువారికి స్వాతంత్ర్యముండునా? ప్రకృతపు రంగూనువిద్యుదును ప్రజలకు నచ్చలేదని వినుచున్నాము. అటులైనయెడల దేశవాళీరకమును కొనినయెడల ప్రజలు దీనిని కొనగలరా అని అడిగిరి.

వుడ్డుగారు 10 వేల బస్తాల కొని తక్కువధరలకు అమ్మినయెడల ప్రజల యిబ్బందులు తొలగిపోగలవు. వర్తకులు రంగూను విద్యుదును సమ్మి ధనవంతులగుచున్నారను మాటలో నేమియు సత్యములేదు. దేశవాళీరకము ప్రకృతము చిక్కుట చాల కష్టతరమని చెప్పిరి.

మానసియులగు రంగచార్యులవారు వుడ్డుగారి సలహా ప్రకారము 10 వేల బస్తాలవిద్యుదును కొనుటకు అధ్యక్షులకు అధికారమిచ్చుట కొకతీర్మాన ముపసాదించిరి. దేశికాచార్యులు, గురుస్వామిశ్రేష్ఠిగార్లు తీర్మానము అంగీకరించిరి. వోటుకు పెట్టగా ఎవరును వ్యతిరేకభావము చూపలేదు.

వాటరు వర్కుల విషయము నాలోచించుటకు తగిన సమయము లేనందున, న్యూ, సిటీయునివీతము బిల్లింగందు కమిషనరుకు కావలసిన యోగ్యతల విషయము ఉపసంఘము వారిచ్చిన సలహాల తదనంతర మాలోచించిరి.

దేశికాచార్యులవారు దొరతనమువారి అభిప్రాయము నామోదింప సౌక యుపసాదనమును తెచ్చిరి. శేషచార్యులవారు దాని నంగీకరించిరి. ఉపసంఘమువారి సలహాల గౌరవిండుట అత్యవసరమని వారాయణస్వామిశ్రేష్ఠిగారు చెప్పిరి.

ఈ విషయమున కార్యోచనమువారు తమ అభిప్రాయమును నిరూపించుకొని నిశ్చయమునని అధ్యక్షులు నడిచిరి.

గౌరవనీయులగు రంగచార్యులవారు ఉపసంఘమువారి నివేదికము వినినతరువాత అభిప్రాయము లిచ్చిన బాగుపడుననిరి.

అధ్యక్షులు పన్ను చెల్లించువారి కందరికి నూతనస్వాతంత్ర్యము లభించిన 40 వేల మంది నియోజనమునకు అర్హులు నుందు రనిరి. అధికారు 8 లు చెల్లించువారికే మన మీ స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన 2 వేలమంది యుండగలరు. నియోజనా

పౌరస్వదర్శములు.

ప్రిన్సిపలు సంజీవరావుగారి ఉపన్యాసము.

చెన్న పురివిద్యార్థి సంఘమున నిన్నటిదినము సాయంత్రము 5 గంటలకు జరిగిన సదాశివయ్యగారి యధ్యక్షత క్రింద ప్రేక్షకులు సంతకరావు గారు "పౌరస్వదర్శములు" అను విషయమును గూర్చి యుపన్యాసించుచు పౌరస్వదర్శనిర్వహణమునకై కొన్ని మార్గముల చూపించిరి. ప్రతిమనుజుడును తనజీవిత కాలమునందు కొన్ని ఆశయముల నేర్పరచుకొని తదాశయబద్ధియై పాటుపడుచుండవలయును. ఏకాద్యధర్మ హణమునకైనను మొట్టమొదట సంకల్పమే ప్రధానము. సంకల్పమునకది పరమపరిత్రమయినదియై, అధికారము, బలము సామర్థ్యము మొదలైన జీవితక్షణములతో నూడికొన్నదియై నై యున్నది. ఈ మహాప్రపంచరహస్యమింతయు దైవసంకల్పమే కారణము. సర్వస్థాపనయొక్కయు, ఉద్వృథములయొక్కయు జననమునకు మహాత్ముల సంకల్పములే కారణభూతులుయై యున్నవి.

మనుజులను జేకాభిమానము, మాతృకేశసేవ, జాతీయతాభావము మొదలైనవానికి పురికొల్పి వానిని పెంపొందింపజేయునది వారి సంకల్పములే. ఇట్టి మహాసంకల్పములను ప్రతినిత్యమున గుర్తించుచు క్రియారూపమున కార్యచరణయందుచుటకు ప్రతిమనుజుడు పట్టుదలతో ప్రయత్నించినచో అట్టిసంకల్పము లచిరకాలములో సిద్ధింపగలవు. మజిలీ యను సొక గొప్ప ఇంటియను రాజ్యతంత్రమును పౌరస్వదర్శమునకు మూడు నాలుగు గొప్ప సంకల్పములతోపరమపరమకాగ్రాహినియై న్నాడు. అనేకని దైవము, శక్తియు, బలములను, వ్యక్తి, బాబులగుటకు ఘోషాగారుకూడ ఈ విషయమును గురించియే చెప్పుచు ప్రపంచమునందు జీవాత్మయొక్క పరమార్థము పరబ్రహ్మ వ్యత్యాసమును తెలిసికొనబడెయ్యవలయునని, తత్వవ్యాపకములైన ఆత్మ యందును, తనకుంటుండునందును, జాతీయందును, భక్తియందును మాత్రమేగాక ప్రపంచమందంతటను గలదని తెలిసికొనబడెయ్యవలయునని చెప్పిరి. కాన ఈ సంకల్పములే పౌరస్వదర్శమునకు మార్గములు. మొట్టమొదట దైవమునుగూర్చి నివారించుచు, దైవమునది యొక మహాసంకల్పమనియు పౌరస్వదర్శమున నేమియో తెలిసికొనబడవలయుననియు ప్రతిమనుజుడుదైవమును మహాసంకల్పమును తెలిసికొనవలయుననియును, సర్వరాజ్యయవ్యవహారములను, జాతీయజీవనములను పరిపాలించుచుండు విద్యావంశములనుగూర్చి ప్రపంచమునందు యు, మాజినీ గాని తన యింటియను ప్రజల కువ్వోదించుచుండెడిగాను.

దైవ మిట్టివాడని దైవమును గురించిన మానవాభిప్రాయము కాలము గడచుకొని మారుచున్నందున, ప్రాచీనకాలమున ప్రకృతిస్వరూపమే దైవమని తలంచుచుండెడిది. పిమ్మటమానవజీవితమునకి గొప్పలక్షణములన్నియు ఒక శరీరమునందు మూర్తీభవించుటయే దైవమున తలంచుటయందెడిది. ఆందువలన దైవమున గొప్పగుణములన్నియుగూడ న్నాస్తికత్వ మిచ్చుచున్నపుడు ఈ విషయము బాగుగా నాలోచించవలసి.

దేశసామాన్యములకాదు అందు ప్రతి నిత్య గానమును రద్దు చేసికొనిరి.

శరణార్థము గల్గిన గురుస్వామిగారు, అయినూ సాయలసన్న చేర్చించువారి నియోజనమునకు న్నాస్తికత్వముండవలయుననిరి. త్యాగరాజుగారి కృష్ణ గాన దీని కంగీకరించెను.

నరేశముగారు నామగణాంకు వైదిక చెల్లించువారు కమిషనరుగా నుండువాడగుటకు మన మియ్యవలయుననిరి. అట్లు చేసినయెడల 40 వేల మంది ఈ న్నాస్తికత్వమునకు మార్గగలవారై యుండవలయును. సాధారణముగా ఎన్నికలకు వచ్చువానిసంఖ్య చూచినయెడల వేయియందొక్క నెక్కువ యుండదు. ఇందువలన అన్ని సంఘముల వారును ఎన్నికలకు వచ్చుటకు పిలువబడగలవని.

జనవాసు, రాజగోపాలనాథులు గార్లు దీనికంగీకరించిరి.

గల్ల గురుస్వామిగారి సయితము తిర్మానమును పసంహరించుకొనిరి. నరేశముగారి సంగీత ఆంగీకరింపబడినది.

లోకజ్ఞానము గలవారెల్లరు సభ్యులుగా నుండుటకు న్నాస్తికత్వము నీయవలయు నని మరొకతీర్మానము చేయబడినది. తదనంతరము లక్ష్మిన విషయముల నాలోచించుటకు 19 వ తేదీ కాన్పూరమున సభ జరుగుటకు తీర్మానింపబడినది.

య, అతడు సత్యసంధుడును, సన్మాన్యప్రవర్తకుడును, ఘనుడును అని ప్రజలభిప్రాయపడుచుండుటవలన ప్రజలకు దైవమనందు గౌరవము విశ్వాసము భక్తి మొదలైనవి హెచ్చుచువచ్చెను. ఈ గుణములన్నియు గలిగిన అంతారపురుషులనుమాచి వారే దైవమని తలంచుచుండిరి. పూర్వమురాజులు, విద్యార్థులందులు, మతబోధకులు, కవిశిఖానులు, మొదలైనవారందరును దేవతావారణాలని జనులు వారిని పూజించుచుండువారు. ఇపుడు 19, 20 శతాబ్దములందు దైవమునుగురించిన మానవాభిప్రాయము మిన్నముట్టెను. దైవము పురుష భేదవివక్షితక సకల పురుషమధ్యమునకు తాండవ మాడుచున్నట్లు మనము గ్రహించుచున్నాము. దైవము ఇక నుండు అంతరపురుషులు, మత బోధకులు రాజులు మొదలైన పురుషులద్వారాగాక, కేవలము ప్రజాపాలిత ప్రభుత్వముద్వారా తనయొక్క రూపమున ప్రపంచమునకు గోచరింపజేసి మన కట్లు చున్నాడు. విరోధానుభావాలనుగూర్చు కొన్ని సత్యములను ప్రపంచమునందు స్థాపింపజేసినది. అనేకని యిశముందు ప్రపంచమందలి యన్ని దేశములందు ప్రజాపాలిత ప్రభుత్వము దక్క మరే విధమైన ప్రభుత్వమును యుండ నేరదు. ఇక ముందభివృద్ధికి మన ఏకత్వముగా గాక సాంఘికముగా నుండును. అందు మనమున ప్రపంచమందలి మానవసృష్టియందు జాతి మత భేదములు క్రమముగా నునసిపోయి సోదరభావ మభివృద్ధి జెందుచుండును.

మనుజుడు దైవము తన శరీరమునందు గలదని భావించి తనయొక్క శరీరమును బలముగాను, దృఢముగా నుంచుకొని తన యనన్యుల కుత్రిముగాను, నిర్బలముగాను, నిష్కల్యముగా నుంచుకొనవలయును. ఈశరీర మొక జీవాలయ మని యుదాహరణల దైవము నితనియందున్నదనియు భావించి తనకు గుణ్యులుగా మనుజుడు సత్త్వి కర్మ కర్త స క లి గి దైవమును సంకుప్తిచేరుచు ఆ రాధించు చుండవలయును. అటులే కుటుంబజీవనమునందు గూడ దైవమును సందర్శింప గలగు మార్గములగలవు. శ్రీకృష్ణలీలకలె ప్రతిబాటనును శ్రీకృష్ణుడని తలచి తలదండ్రులు వానిని ఆధారముతో ఆరాధించుటకు నేర్చుకొనవలయును.

జనరంద్ర చటర్జి, స్వామివిశేషానంద, రవీంద్రనాథ ఠాగూరు మొదలైన మహాకీర్తనలందరు గూడ భారతజాతీయ ప్రబోధమును ప్రపంచమందలి యితరజాతులయొద్ద చాటింది. భారత ప్రజలను గూడ గౌరవార్థులచేర్చిరి. భారతజాతీయతా నామము, భారతమాతా నామము మొదలైన ఉన్నతభావము లన్నియు గూడ బక్తిచంద్ర చటర్జి గారి మంత్రపాత్ర గీతములందు బాగుగా నుద్బుక్తమయిబడినవి. భారతమాత బహుభాగ్య సంతారాలు కాకపోయినను, ఆమెపుత్రులు బలవంతులు, విశ్వ గృహంతులు కాకపోయినను, దింతలేరు. ఏలయున పీడినన్నిటిని మించిగౌరవము, ఆమెవలెను. అదేవన ప్రపంచమునకంతటను ఆధ్యాత్మిక మైన్దీయము భారతమాత క మైన్దీయము కృత హావములను నెదారితరహాస్థులును ప్రపంచమునకు బోధపంచి, మజ్జానులు వెదజల్లి ప్రబోధమును గలగలేసినది ఒక్క భారతదేశముగాని వేరొండు గారు. అనారాధమే ఆమెకుచాలును. ఆమెగర్వమున జనించినటుంటి నలుగురుయగుట ప్రకృతే ఆమెను సకల శ్రేయ్యసంపన్నురాలిగ జేసెను. ఆమె నీవే వాక్యమిచ్చుకొని ఎన్నెన్నియో బాటలవారు జీవించుచున్నాను. గౌరవీకులు, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు, బౌద్ధులు, జైనులు మొదలైనవారందరును ప్రపంచమందు విలయించుటకు నీడలేక, అన్యజాతీయులచే నిరాకరింపబడి భారతమాతయొడ జేరి జీవించుచున్నారు. ఈ ఒక్కవిషయమే ఆమె గొప్పసేవను ఆధిగ్యమును చాటుచున్నది.

కాబట్టి రాధానంతరమున సకలజాతీయసమ్మేళన జరుగవచ్చును. ఆసమ్మేళనయందు ఈ భారతప్రాయము గూడ ప్రాతినిధ్యము పొంది ప్రపంచములో స్థాపింపబడబోవు ప్రజాపాలిత ప్రభుత్వమునందు తాము గూడ తమభాగమును పొందెదరు గాక యని గోరుచున్నాము. మనయొక్క జాతీయప్రబోధమును గ్రహించుటలో మనము మన జాతీయపౌరస్వమును గూడ గ్రహించుచున్నాము. ఈ జాతీయప్రబోధమే ఆజాతీయ పౌరస్వమునకు మూలబీజమై యొప్పుచున్నది.

పిన్నట్ల నమ్మిన సదాశివయ్యగారుగూడ మట్లాడిన విధం సభ యంద్య ముండెను.

దేశీయమహాజన సభాధ్యక్షులు:— సి. విజయరాఘవాచారి గారధ్యక్షత వహించి సంగీతించనందున నవంబరునెలలో ధర్మీశ్వరమున జరుగు దేశీయమహాజనసభకు మానసియులగు పండిత మదన మోహనమాలవ్యా గారధ్యక్షులుగా నియోజింపబడిరిని కాన్పూరి సి. వి. రామస్వామయ్యగారు ప్రకటించిరి.

నయ్యదు హస్తము ఇమాముగారు సాత్త్విక నిరోధము.

ఇటీవల నయ్యదు హస్తము ఇమాముగారు డాక్టరింగు నుండి కుటుంబముతో బయలుదేరిరి. అచట రైలులో రెండు మొదటితరగతిబండ్లకు గుత్తచేసికొనిరి. పార్వతీపురమునకు బండివచ్చినంతనే ఒక పాశ్చాత్యుడు దృఢకాయుడు గుత్తచే యుబడిన బండ్లలో నొక బండిలో నెక్కి కూర్చొనెను. ఆ రెండు బండ్లలో నితరు లెయను కూర్చున్నవాడనని అస్తేషనులోని రైల్వేయిన్స్పెక్టరు లెంత చెప్పినను ఆ పాశ్చాత్యుడు సవకుచేసు లేడు. రైల్వే యిన్స్పెక్టరులేమియును చేయజాలకపోయిరి. ఈ బండిలో కూర్చుండుటకు నామ హక్కుకలదని ఆ పాశ్చాత్యుడు మొండిబాగ్గేజీముదెట్టి మొరాయించి కూర్చుండెను. చేయనశేమియును కనబడలేదు. హస్తము ఇమాముగారు ఇంజనుకెగురుగ నిలువబడి ఆ పాశ్చాత్యుడు బండిలో కూర్చునియుండగా నే మిరుబండిని నడపించబడితి లేని బండి నామిదుగా నడవ నులసిపడెగాని నేనిచటనుండి కదలని దిక్కుతోనిలిచి. ఆ బండిలో న్నాయయూర్తి నైచెగ గారుగూడ నుండి. వారి మాటాకారము నాలకించి బండిలో నుండి దిగి పాశ్చాత్యుడున్న బండి కడకేగి పట్టు బలంతియునైని కొంత సేపటి కతనిని గుత్తచేయబడిన బండిలో నుండి దింపగలిగిరి. వేరువిధముగ నాధ్యముకాని కార్యమును హస్తము ఇమాముగారి కీరితిగా సాత్త్విక నిరోధము నలన సాధించిరిని ఇండియన్ ప్రెజిడియన్ ప్రతికోపసంపాదకీయవాసములందు ప్రకటించినది.

విషజ్వరము

దక్షిణాఫ్రికాయందలి కేపుటపునుండి ఆక్టోబరు 31-క తేదీని పంపబడిన కలెక్టింగు నమనందలి దక్షిణాఫ్రికాలో విషజ్వరమువలన మొత్తము 7500 మంది చనిపోయిరిని తెలియుచున్నది. కేపుటపునులో 4500 మందియు కింబర్లెలో 1000 మందియు ప్రెటోరియాలో 800 మందియు చనిపోయిరి. జోహన్నెస్బర్గ్ లోను స్టీలనుమిస్మిగ్ లోను చెరి 47 గురు మృత్యు ముచుపోయిరి. డర్బనులో నల్లనారు చాలమంది చనిపోయిరి. ఇటీవల తెల్లనారు హెచ్చుగా విషపడి సమవలన మృతిమొందిరి. విషపడి సెయను నివారించుటలో దొరకనమువారి క్రిమి పరిశోధకశాలలలోని వాక్చీను చాలవరి చేసినదని తెలియుచున్నది.

లక్కో

4-వ తేదీ మరణములు 191. వానిలో విషజ్వరమువలన కలిగినవి 161.

లాహోరు

3-వ తేదీని మరణములు 157. 4-వ తేదీని 119. వానిలో విషజ్వరమువలన కలిగినవి 91. విషపడిములన కలిగినవి 6.

బీకానూరు

శ్రీ పితాపురము రాజాగారు క్రింది యధ్యక్షుల నాయు మారు ప్రకటనార్థము పంపినారు:— సోదర జనానందారా, పోలవరము జమిందారుగారి యకాల మరణమువలన చెన్నరాష్ట్రము శాసనసభలో ఉత్తేజవండుట భూస్వాముల ప్రతినిధిసభ్యులవలె భాగీపడిన విషయము మీకు నిదితమే. నామిత్తుల పోత్తాహమువలన నే నాపదని పడెముటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. నేను మీ విశ్వాసమునకు సాగ్రుహదని మీకుతోడి మీరు నన్ను మీ పతినిధి వెన్నుకొనెదరేని, నేను మన జమిందారుల యొగక్షేమముల యల్పిద్రికై శక్తి సంపదనంపడ ప్రయత్నించెద నని ధృక్వముగా తెలుపుచున్నాను.

ఇట్లు నిర్వహియును,

ఆర్. వి. కే. ఎమ్. నూర్యాచారు, పితాపురము రాజా.

తియ్యలు సాత్త్విక నిరోధమును ప్రారంభించుట:— ఇటీవల కల్లికోటలో జరిగిన తియ్యపుమాససభలో సాత్త్విక నిరోధసంఘ మేర్పరుపబడినది, అగ్రవర్ణములవా రొనరించు ఆగౌరవములను నివారించుటకు సాత్త్విక నిరోధమును ప్రకటించుటకు వారునిశ్చయించిరి. ఈ నెల 2 వ తేదీని వారక్కాలు దేవాలయమున సంవత్సరమున కొకసారి జరుగు మహాత్మ్యము జరిగినదిగాని ఆ దేవాలయమునకేగి తియ్యలెనయను పండ్లమున్నగువానిని సమర్పింపవలదు. అట్లు సమర్పించిననది అగ్రవర్ణములవారికే చెందును. శ్రీ నారాయణ గురుస్వామి శిష్యులకు సమర్పించిన తియ్యసంఘమునకే లాభము కలుగునని సాత్త్విక నిరోధసమితివారు కరపత్రములకు ప్రకటించిరి. అందువలన తియ్యలందరును సమద్రస్సానముచేసి పితిరుకుల పిండములు చేసి కొత్తగావేయబడిన చైతన్యస్వామిపర్ణశాల కేగి అచట తామియ్యలసిన దక్షిణుల నొక పేటికయందు వేసిరి. చైతన్యస్వామిగూడ నచట నుండెను.

ఆంధ్ర ప్రభ

1918-వ సం॥ నవంబరు నెల 7-వ తేది

గురువారము.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని

భారతీయుల దుస్థితి

సర్ థియోడోరు మారిస్సుగారు జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాను భారతీయులు నివసించుట కిచ్చుట భాష్యమని లండను టైమ్సు పత్రికకు వ్రాసినటుల రూటరు దెలిపినపుడు, ఈ సూచన భారతీయుల కంతగ లాభకరము గాదని మా యభిప్రాయమును ప్రచురించుటయిది. భారతీయులకు స్వదేశమున తగిన స్వత్యములు లేనపుడు, విదేశములందు వీరియెడల గౌరవము చూపబడునని తలంచుటకు వీలు లేదు. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులు పడుచున్న కడగండ్లు ఈ యభిప్రాయమును బలపరచుచున్నవి. ఇంట గెలువనిది రచ్చ గెలుచుట దుర్లభము. జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికా మాట యటుండ, చిరకాలమునుండియు భారతీయులు కాపురము జేయుచున్న బ్రిటీషు తూర్పు ఆఫ్రికాలో భారతీయులు పడుచున్న కష్టములు వర్ణనాతితము లగుచున్న వని విదేశ పత్రికలలో గన్పట్టుచున్నది. బ్రిటీషు తూర్పు ఆఫ్రికాలోని హైందవ సంఘాధ్యక్షులు ఆంగ్ల దేశమందలి కాంగ్రెసు కమిటీవారి కంపిన ఈ క్రింది తంత్రీవార్తను పరికించిన, అక్కడి దుర్భర సమస్య కొంత వరకు తేటపడవచ్చును.

“బ్రిటీషు తూర్పు ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము వారు మొదలెసాయందలి నివేశనస్థలముల నిరుపదైదింటిని సైప్రెబరు 2 వ తేదిన వేలము పాడెదరు. ఈ స్థలములలో దేనిని భారతీయులు సంపాదించ గూడదని వేలపు షరతులలో గలదు. పొరునికి గల ప్రభాన సత్వముల దొలగించి, ప్రజలలో నొక్క జాతి వారికి మాత్రమే సౌకర్యముల నొసగుట చే భారతీయులలో భావప్రాదేశిక మధికముగ గలిగినది. ఈ స్థలములలో భారతీయులు సేవకులుగ తప్ప నికొక విధముగ నివసించుటకు వీలులేదని నిరూపింపబడినది. గవర్నరు గారి ద్వారా ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారికి, ఇట్టి యవమానకర మగు నిర్బంధముల తొలగించవలయునని, మేము తంత్రీవార్త సంపితిమి. అక్కడి యధికారులతో కలసి సంతరించి, భారతీయులలో గలిగిన తీవ్రమగు వసంతత్వ ప్రిగూర్చి వారికి దెలుపగోరెదము. ఇందుగూర్చి భారతీయుల బహిరంగ సభ యొకటి జరిగినది. తీవ్రాందోళన మి క ముండు వ్యాపింప వచ్చును. భారతీయులపై నిర్బంధముల నెక్కుడు విధించుట కిది ప్రథమ ప్రయత్న మని దోచుచున్నది. ఈ పద్ధతిని మొదలునే తొలగించుచో, పుర విధులు, పట్టణములే గాక, పంచభూతములు గూడ యూరపీయనులకు ప్రత్యేకింపబడు స్థితి సంభవింపవచ్చును. శత్రువుల గృహములు కొన్ని యిటీవల వేలము వేయబడెను. మధ్యగృహమునకు పాట బెట్టుటకు భారతీయులు నిషేధింపబడిరి. ఆ గృహమున కిది ప్రక్కలను భారతీయుల గృహము లదివరకే యుండి యున్నవి. సామ్రాజ్య లాభముకొరకు ప్రజలను బ్రిటీషు వారలు, అన్యులు అను తరగతులుగ విభజింపక, యూరపీ

యనులు తదితరులను విభాగము గావించ యత్నములు సలుపబడుచున్నవి. దక్షిణాఫ్రికాయందు వలె ఈ దేశమున కూలీజాతివారు లేరు. విద్యాధికులు గల మధ్య తరగతి భారతీయులు మాత్రమే, యిందు గలరు. వీరిలో చాలమంది వర్తకులు, లాయర్లు, డాక్టరులు, గుమాస్తాలు మొదలగువారు గలరు. వీరిల్లరు తమ హక్కులను గుర్తెగియే యున్నారు. బ్రిటీషు పౌర స్వస్వత్యములను కాపాడుకొనుటకు పట్టుదల జూపుచున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికాకును మాకును, ఈ దేశము గాని హిందూ దేశము గాని బ్రిటీషువారి యధీనము క్రిందకు రాకముందునుండియు, సంబంధము గలదు. అట్టితరీ, విదేశీయులకిచ్చిన హక్కుల నైనను, మా వద్దనుండి లాగివేయ ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఇక నైనను, అధికారులు సరియగు త్రోవకువచ్చి, ఆందోళనావసరము లేకుండ జేసెదరు గాక.”

దక్షిణాఫ్రికాలోని నాటకమే తూర్పు ఆఫ్రికాయందును ప్రారంభమగుచున్నది. సామ్రాజ్యమునం దే భాగమున జూచినను, భారతీయులకు నీచస్థానమే సంప్రాప్తమగుచున్నది. ఒక వేళ జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులకు నివాసస్థల మయినను, వారి స్థితి యంతకన్నను చక్కబడునని తలచుట కవకాశము లేదు. హిందూ దేశ మంతర్వర్తలో అధినివేశ రాజ్యస్థానము వాక్రమించునో, అంతర్వర్తలో భారతీయులకు విదేశములం దన్య గౌరవము చూపబడును. అందుచే నీ తరుణమున నే భాష్యతాయుత ప్రభుత్వమును చాలినంతగ భారత భూమికి ప్రసాదించుట యవసరము. మాంటాగూ నివేదికయందు సూచించబడిన సంస్కరణము లీ ఫలితమునకు దేశమును గొంపోవజాలవు. బెన్డీ మొదలగు మితవాద ప్రముఖులు జాతీయ సమస్యను విశాలదృక్పథముతో పిక్షించుచో, తమ యవ్యక్తమును గ్రహింపగలరు. వీరింకను సంకుచిత భావములతోనే వర్తించుచున్నారు. మిట్టిను ప్రభువుగారి తీర్మానమును ఖండించుచు, డెయిలీ న్యూస్ పత్రికలో చార్ల మెంటు మెంబరగు కాటనుగారు వ్యాసము వ్రాసి నటుల రూటరు దెలుపుచున్నాడు. మిట్టిను ప్రభువుగారి తీర్మానము భారతదేశమందలి అతివాదులకు ప్రోత్సాహము గలిగించుననియు, బ్రిటీషువారి న్యాయముపై విశ్వాసమును పురకొల్పుచున్న బెన్డీగారి ప్రయత్నముల కిది విఘ్నము గలిగించుననియు, అతివాదులనుండి హైందవ నాయకులు చీలవలయునని దెలిపిన డెయిలీ న్యూస్ ప్రభువుగారి వాక్యములు మాత్రము ఆత కెడమిచ్చుచున్నవనియు, వీరు దెలుపుచున్నారు. ఈ వాక్యములలో అతివాద మితవాద విభేదములను విస్తరింప జేయవలయునను ప్రయత్నము స్పష్టముగ కాన్పించుచున్నది. మాంటాగూ సంస్కరణ విధానమయినను అంగీకరింపబడు నను నాకకు తావులేకున్నది. డిసెంబరు 7-వ తేదీని ఆంగ్ల దేశములో ఎన్నికలు జరుగ నున్నవి. ఈ ఎన్నికలలో టోరీ కక్షవారు జయము గాంచవచ్చుననియు, వారి జయముతో సంస్కరణములు విఫలము గావచ్చుననియు సూచింపబడినది. ఇంతవరకును మంత్రివర్గములోని కర్జను ప్రభువు మొదలగువారే ఎట్టి యభిప్రాయ మొసగి యుండలేదు. భాష్యతగల భారతీయులెల్లరు తమ అంతఃకలహములను విడనాడి తమ కోర్కెలను నిర్భయముగ సాంగ్ల దేశమునకు దెలిపి, వాటి సాఫల్యమునకై నిరంతరకృషి సలుపుట ధర్మము. ఆంగ్ల దేశమందలి వివిధపక్షముల వారిపై మాత్రమే నాధారపడి యుండుటచే, ప్రయోజనము గలుగజాలదు. హిందూ దేశము

నకు స్వపరిపాలన మొసగుట భారతీయు యభ్యుదయము కొరకే గాక, సామాజిక సైర్యమునకు గూడ ముఖ్యవసరము. మిశ్రమయమున గ్రహించు సరము, మిశ్రమండలి సంగ్రామమున యము గాంచినది. స్వాతంత్ర్యపక్షమునకు అంత్యజయము లభించినది. ఇందుకు హిందూ దేశ మధికముగ తోడ్పడినది. త్వరలో సంధిసభ సమావేశముగా నున్నది. భారతీయుల శౌర్యమును పొగడుటతోనే, కాలము గడచిపోవునా, లేక భారతీయులు గూడ స్వయం నిర్ణయనూత్రము ననుసరించి ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునం దర్హస్థానము బడయ వచ్చు లని, తీర్మానింపబడునా? ఈ ఫలితమునుబట్టి, తూర్పు ఆఫ్రికా మొదలగు ప్రదేశములలో భారతీయుల స్థానము నిర్ణయింపబడును.

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము

అనిబిసెంటుగారు దేశీయమహాజనసభయందే గాక, గుంటూరు పట్టణముం దిచ్చిన యుపన్యాసములో గూడ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనకత గూర్చి ముచ్చటించినది. న్యాయండియూ వృత్తాంతము ననుసరించి ఆమె యిటుల నుడివెను.

“ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణము, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము మీ విజ్ఞానసలహా నుదహరించబడినవి. ఇవి హాం యాలన కత్యవసరము. ఎందుకనగా, హిందూ దేశమున దేశభాష లనేకములు గలవు. మీరయుతులు, పనివారలందరును ఆంగ్ల భాషా పాండిత్యము సంపాదించగలరని మీరు తలంచెదరా? ఇయ్యది అసంభవము. ఆంగ్ల దేశమం దయినను, ఆంగ్లేయవ్యవసాయదారులకు ప్రాంచి, ఇటాలియను, స్పానిషు భాషలలో విద్య నేర్పబడుట లేదు. ఏ దేశజనులు ఆ దేశ భాషలను మాటలాడవలయు గాని విదేశ భాషల నుపయోగింపజాలరు. మీరుకోరు స్వాతంత్ర్యము నిజమగునది కావలయుననిన, ప్రజాసామాన్యమునకు రాజకీయ పరిజ్ఞానమును దెలిపి, జాతీయ పద్ధతులపై గమ్యస్థానము బడయవలయును. ఈ ఫలితమును ఆంగ్ల భాషామూలమున ఎటుల సాధ్యపడును? దేశభాషలో రాజకీయ పరిజ్ఞానమును వ్యాపింపజేయకుండుట, ప్రజా సామాన్య పుభావ్యభివృద్ధికి తోడ్పడ వుండుటయే యగును. ప్రజా సామాన్యము రాజకీయ విషయములలో పాల్గొనుచున్న గాని, మీ దేశము స్వాతంత్ర్యము బడయజాలదు. అందువలననే నేను దేశభాషాద్యమము గూర్చి పెక్కుమార్లు ముచ్చటించి యుంటిని. దేశీయ మహాజనసభ మీకు ప్రత్యేక రాష్ట్రముండవలయుననియు, మీ స్వభాషలో రాజకీయ వ్యవహారములను బోధింపవలయుననియు యంగీకరించినది. మీ దేశములో గ్రంథాలయముల పద్ధతిముగ నెలకొల్పుటచేతను, మీ రాజకీయసభలను దేశభాషలలో జరిపి మీ సభలకు దేశీయుల సభిక సంఖ్యలతో నాకర్షించుటచేతను మీ రిహక్కును సంపాదించగలిగితిరి.”

ఆంధ్రు లింతటితో సంతృప్తి జెందక, ఆంధ్ర రాష్ట్ర నిర్మాణముకొరకును భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనముకొరకును నిశేషముగ కృషి సలుపవలసి యుండును. రా నున్న దేశీయమహాజనసభలో నీ సమస్యను ప్రవేశ పెట్టుటకును, భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రవాదులసభను నెలకొల్పుటకును ఆంధ్రులు ప్రయత్నించి, కామ్యారస్సిధి బడయగోరుచున్నారము.

కాంగ్రెసుసభాధ్యక్షుల

ఢిల్లీలో జరుగనున్న కాంగ్రెసుసభకు, వండిత మదన మోహన మాలవ్యాగారి రధ్యక్షులుగ నిర్ణయించబడి రని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. ఈ సందర్భమున మాళవ్యాగారి కన్న, కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షుల వహించుట కర్హు లగువా రెకొక రుండబోరు. మితవాదులు గొంద రహంభావప్రేరితు లై కాంగ్రెసును విడనాడి ఆ సభాపాముఖ్యమును దగ్గింపదలచినపుడు వండిత మదనమోహన మాళవ్యాగారు మితవాద నాయకులయ్యి జేశీయమహాజన సభను విడనాడక, దాని గౌరవమును కాపాడిరి. జాతీయవాదులతో గలసి కృషి సలుపుటచే, మాళవ్యాగారు నాయకుడు గాడని సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభలో ప్రభుత్వసభ్యునిచే పరిహసించబడినను, జేశీయులు మాత్రము వారి నాయకత్వమును గ్రహించి గౌరవించుట సంభావ్యముగ నున్నది. ప్రజల ప్రేమ నీ సమయమున దధికముగ చూరగొన్న నాయకుడు మాళవ్యాగారే. వీరి నాయకత్వము క్రింద ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలడి కాంగ్రెసు రాయభారమున కెంతయు బిలువ యుండుననుటకు సందియములేదు. మాళవ్యాగారి యధ్యక్షత్వక్రింద గూడడి కాంగ్రెసు మహాసభ ప్రజాశయములను సువ్యక్తపరచి, వాటి సాఫల్యమునకు కృషి సలుపునని, విశ్వసించుచున్నారము.

నర్. యన్. పి. సింహగారి గంభీరవాక్యములు

ఆంగ్ల దేశములో నిచ్చిన యువన్యాసములలో, సింహగారు ప్రభుత్వసభ్యులయ్యి ప్రజల కోర్కెలను సమర్థముగ దెలిపినందుల కెంతయు సంతసము గలుగుచున్నది. ఒక యువన్యాసములో స్వరచిపాలనావశ్యకత గూర్చి వీ రిటుల నుడివిరి. "దేశమునం దైక్యర్యాభివృద్ధి లేకుండ, దేశము సంతృప్తిజెంది సామ్రాజ్యముపై భక్తి జాపుట కవశ్యము. ఇందుకై ప్రభుత్వమునా రేల పిసలుపుట లేదని ప్రజలకుగమించు లేదు. ఏలనన దేవైక్యర్యమును పెంపొందించుట ప్రభుత్వసభ్యులలో నొకటై యున్నది. హిందూ దేశములో కోట్లకొలది తిండి లేక మాడుచున్నారు. ప్రజలలో సగము మందికి ప్రతిరోజును కడుపునొండ తిండి దొరకుట లేదు. ఈ సీతి చక్కబడవలెను. దేశములో సంతృప్తిని, ఐక్యర్యాభివృద్ధిని కలిగించుట యవసరము. ఇందుకు కావలసినది ప్రజాపరిపాలనము. ఇతర దేశములలో వలె, హిందూ దేశములో నీ పద్ధతి నేల సవ్యముగ నడువగూడదో తెలియకంపుడి. ప్రతి జాతికిని ఆత్మాభివృద్ధికై సమానావకాశము గలుగుటయే యధ్యక్షముఖ్యోద్దేశము."

ఎన్నికహక్కు: మద్రాసు కార్పరేషను

నిన్న జరిగిన మద్రాసు కార్పరేషనుసభలో, పన్నుల జెల్లింపువారందరును, ఎన్నిక హక్కు ఉండవలయు ననియు; ప్రొటెక్టరును ఎన్నికదారులకును సమాహార్యతలున్న జాలుననియు, తీర్మానింపబడుట సంతోషకరముగ నున్నది. మద్రాసు కార్పరేషను సభ్యులు చూపిన యదారభావము ప్రశంసార్హము.

బియ్యపు కలపు

చెన్నైలో బియ్యపు కలపు నానాటి కధిక మగుచున్నది. మద్రాసు కార్పరేషనువారు పది వేల బస్తాల రంగూను బియ్యమును కొనుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందుమూలమున తాత్కాలిక

శమనము గలిగినను, విశేష లాభము గలుగజాలదు. ప్రభుత్వము వారికను జోక్యము గలుగజేసికొనకుండుట శోచనీయుము. ఉప్పుదుబియ్యము 2½ పడు లబ్బునపుడే కలపు లేనిచో, Famine Code ప్రకారము కల వెపు డేలేంచునో తెలియకున్నది!

హిందూ దేశ సంస్కరణములు

ప్రభువులసభలో మిడిల్లను ప్రభువుగా రొక తీర్మానము నుపహించిరి. దీనిపై చర్చజరిగినది. ఈ చర్చుచేరిక మన కొన్ని మార్పులు నూచించబడినవి. వీటిని కొందరు పూర్వాచారపరాయణులగు ప్రభువులు అభిప్రేపించిరి. ఆయ్యది తప్పుని కాటనుగాను వారిని ఖండించుచు 'దెయిలీన్యూస్' పత్రి కొకతేఖ సంచితి. అందు ఇట్లు వ్రాయబడినది. ఇండియాలో కొంతమంది కీ సంస్కరణములపై చురను పోవుట లేదు. వారికి ఎంత నచ్చజెప్పినను నచ్చుటలేదు. ఈ వాదానములన్నియు నీట గలియునని వాకొనుచున్నారు. అట్టి దురాభిప్రాయములు మిడిల్లను ప్రభువుగారి తీర్మానమువలన సమసి పోవుటకు బదులు గ మ రింత ప్ర బలును. బ్రిటిషు పరిపాలకులు హిందూదేశమున విశ్వసనీయులుగ పాలించుచున్నారను పూర్వపు నమ్మకమును కలుగజేయుటకు బెన్టీగాన ప్రయత్నించుచున్నారు. అట్టివారి వారికి వ్యతిరేకముగ కృషిసల్పి వారిని ఖండించువారు ఇండియాలో బ్రిటిషు పాలకులకు గర్భశత్రువులుగ పరిగణించబడుదురు. దొనమారు ప్రభువుగారి వాక్యములవలన కొంత ఆకాశరణము కల్గిన దని చెప్పుటచే లాభంబు దొను ప్రభువు గారు మున్నగు వారిభావములుగాని వారుగాని ఈనూతనపరిస్థితులకు సరిపడరని స్పష్టమగుచున్నది. వారా ప్రచారక మంత్రివర్గమువారు ప్రభువుల సంఘమునే గనుక సంస్కరణముల నివయ్యై ఇండియా శ్రంపినిచో మాంటేగుతో ఇండియా కేసన దొనమారు గారవలెనే వీరుగూడ మాంటేగుగారే బలపరచెదరు. వారి భావములే దృఢపరచెదరు. మిడిల్లనుగారి తీర్మానము ఈ తీర్మానపు నూచనలను వాకొమొనరుటకు పూనుకొనబడినదిగాని సవరణముజేయటం కిచ్చగించుటలు కాన్పించుచున్నది. అత్యల్పఅధికసంఖ్యకే వీరితీర్మానము ఓడిపోవుటగూడ శుభసూచకముగ లేదు. మ ర ల ఎన్నిక జరుగనున్నయది. ఈ తదన టూరప్రభుత్వము రారమ్మును. కారణము లటు కాన్పించుచున్నవి. అట్లయినచో మాంటేగుగూ నిరేడికమున జొన్నబడిన నూచనల (సంస్కరణముల) గతి ఏమి కావలయును? కష్టప్రభువు దీనినొప్పకొనకున్నాడు. ఆయనమిత్రులు పూర్వ మాయచైన నున్నారు లేదానిధితే నాయమాత్రము కొనియాడుతున్నారు. ఇరవీయ ఇటులందగ ఇండియాలో బాధ్యత గల నాయకులు ఈ సంస్కరణ విధానమును అంగీకరించి ప్రాంతైజా కమిటివాదినిపూర్వులను నరించి ఈ సంస్కరణములు ఒకచట్టముగ నేర్పడి ఫలితగలవు. ఇంతకును మాంటేగుగారు దీనిని గూర్చి క్రద్ధబుచ్చుకొనిన గాని ఇట్లు చట్టపుత్ర ప్రకముల నెక్కజాలరు.

రైల్వేయన్యాయ సమ్మేళనము: - కొన్నిలో 6 వ తేదీని రైల్వేయన్యాయ సమ్మేళనము. సమ్మేళనము.

కలకత్తా దర్బారు: - ఈనెల 27-వ తేదీని కలకత్తా నగరమున గవర్నరుగారు దర్బారుచేసి కొందరికి బిరుదులు నిచ్చెదరు.

శ్రీమైలవరము బాలభారతనాటకసమాజము - ద్రావడి వస్త్రాభరణ నాటకము - బెజవాడ: - ఈ నెల (నవంబరు) 11-వ తేదీ కనివారమునాడు రాత్రి 9½ గంటలకు దేశవాదవాడలో ఈ సమాజమువారి స్వంతహాలులో ద్రావడి వస్త్రాభరణ నాటకము ప్రదర్శింపబడు నని నేపథ్యాధికారి (కండక్టరు) పాపట్టులమ్మి కాంతయ్యగారు వ్రాసిరి.

తాత్కాలికపు సంధిపరతులనుగూర్చి ఉత్తర ప్రభుత్వములను నిశ్చయింపగోరువో జర్నలులు తమ క్రొవీ ధులను పాడునేననిగారికడ కంపుకొనవలయు నని విల్సను గారు జర్నలులకు తెలియజేసిరి.

స్థానిక వార్తలు

శాసనసభ్యునియోజనము: - దక్షిణహిందూ శకపు జమీందారుల తరపున జనవరి 8 వ తేదీని చెన్నరాష్ట్ర శాసనసభకు, క్రొత్తగా నొక యధికసభ్యు డెన్నుకొనబడును.

ఒక క్రొత్త వార్తాపత్రిక: - సాత్ కనరాలో జనసామాన్యమును స్వరాతిరూఢ్యదయభూతై పోత్సాహ పరచు నిమిత్త మొక కర్నాటక వారపత్రికను ప్రకటించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నట్లు తెలియకంపుడి.

ఒక క్రొత్త యూనియను: - గుంటూరుజిల్లా తెనాలి తాలూకాలో ఢిల్లీలోని కూచిపూడి గ్రామము 1919-వ సంవత్సరము నెల 1 వ తేదీనుండి యూనియనుగా నేర్పడును. పంచాయతీ 7 రు సభ్యులు కలిగి యుండును. వారిలో 3 రు నియోజనపద్ధతిమీద నియమింపబడుదురు.

మద్రాసు ప్రావిన్సియల్ కాంగ్రెస్ కమిటీ:

ఈ నెల 20-వ తేదీ బుధవారము సాయంకాలము 5-15 గంటలకు మహాజనసభాభవనమున జనరల్ బాడి మీటింగు జరుగును. దేశీయమహాసభకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుట ఆర్ ఇండియా కాంగ్రెస్ కమిటీ మెంబరుల నెన్నుకొనుట నియోజక వర్గ నిర్ణాయకోపసంఘమువారి రిపోర్టు మొదలైన విషయములు చర్చకు వచ్చుట.

పేదలకు బియ్యవంగడి:

నేడు మొదలు తెల్లవారి 7-9 గంటలలోపున సాయంకాలము 4-6 గంటలలోపున రాయచేటు వెళ్లి కాలేజి యెదుట నున్న సర్వెక్టు ఆఫ్ ఇండియా సానైటరీ మండ్రిమున రూపాయికి 4 నిండు పళ్లెవొప్పున మదరాసు కాంగ్రెస్ కమిటీవారు పేదలనిమిత్తము బియ్యముమ్మించెదరు. ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క రూపాయ బియ్యముకంటె నెక్కువ గాని తక్కువ కాని యమ్మబడవు.

యాత్రికుల కొక హెచ్చరిక:

నవంబరు నెల 9-19 తేదీలలోపల కాత్రిక వీధిదర్శనార్థము తిరువణ్ణూరుకు, దీనెంబరునెల 10-19 తేదీలలోపల ఆరుద్రాదర్శనము నిమిత్తము చిదంబరమునకును, వైకుంఠ వీధికి నిమిత్తము శ్రీరంగమునకును పోయెడి యాత్రికుల పర్యాయ పోకర్వమునకై సాత్ ఇండియా రైల్వేకంపెనీవారు పర్యేక్షకుగను అధికముగను రైలుబండ్లను నడపుటకు యత్నకారణములవలన వీలలేదని ప్రకటించినారు గనుక, యాత్రికులు తమ పర్యాయములకు మానుకొనుట మంచిదని పర్యవర్తకువారు హెచ్చరించుచున్నారు.

గార్డీయనుప్రెస్సు డయిరీ:

గార్డీయను ప్రెస్సు డయిరీ: - గార్డీయను ప్రెస్సు వారు పంపిన 1919-వ సంవత్సరపు డయిరీ వందనపూర్వకముగ నందికొంటిమి. ఒక్కొక్కరోజున కొక్కొక్క పేజీని వదలిరి. ప్రజలకు వలయు ముఖ్యసమాచారమంతయు, డయిరీలో సమకూర్చబడినది. అరక, తెలుగు మరచాములు లేర్పబడినవి. పండుగలు, పోట్లు తెలిగ్రాఫిక్, చిత్రములు, కోర్టుఫీజు, రిజిస్ట్రీ మనుఫీజు మొదలగు, ననేకముగు యుయ్యుక్తములగు విషయముల నేకములు గలవు. డయిరీ చక్కగ ముద్రింపబడి, ఆకర్షకవంతముగ లైండుజేయబడినది. కాగితము, ప్రింటింగుధరలమిమముగ వెరిగిన యాదినములతోగూడ, వీరు ప్రజాసౌకర్యముకొరకు డయిరీని 12 అబాల నెలకు మాత్రమే అమ్మటంబుగా ప్రాముగ నున్నది. వాడుకకు తెల్లముగూడ నిండు చేర్చబడి యున్నది. వలయువాడు వక్రాశోని కంభదాను వీధి 4-వ గృహమునందున్న గార్డీయకామెన్సు వారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఫోర్టు సెయింట్ జార్జి గెట్టు. (5 నవంబరు 1918)

రాయకృష్ణ ఆరస్తిగారు కోరావట్ బిల్లాబోర్డుమెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి. కాజూరు శ్రీనివాసరావుగారు కడప మ్యునిసిపాలిటీకి చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి. పుల్లగూర వేంకటేశ్వయ్యగారు రాయచోటి తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా నెన్నుకొనబడిరి. ముత్తుబంగారి రాయదాసప్పయినారు చిత్తూరు తాలూకా బోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడినారు.

బరోపామనంగ్రామము

(రైతు పక్షి)

ఇంగ్లండు

రేవురేలు పోయ్యలు

లండన్, నవంబరు 5:—లండన్ నగరమున రేవు రేలు 100-కి 20 వంతున పోయ్యింది.

ప్రైవేటును మిత్రమునందలివారిని బాధించినవానికి శిక్ష.

లండన్, నవంబరు 5:—పట్టువడిన మిత్రమునందలి వారిని బాధించినవారిని శిక్షించుట అవసరమని పార్లమెంటు సభలో శ్రేయశాసనం ఉంది.

యంగ్లండులో ఒడంబడికనుకూర్చి జర్మనులు ఒప్పుకొనిరి. కాని నాక్-కామసు, యూరప్ దేశాలవారును వోలండులోను స్విట్జర్లండులోను నిర్బంధించబడిరి. వీరిని ఈ ఒడంబడికలో చేర్చునాడదని బ్రిటిషువారు ఒక కక్షణకు భేషిరి. ఇందులకు జర్మనులు సమ్మతించలేదు కాని శేషం కామసు సభలో జరిగిన సంగతులను బట్టిచూడ ఈ సంగతినివయమై బ్రిటను పట్టు పట్టెనుల తదని తెలియచున్నది.

చీనాలోనున్న జర్మనుల విషయమును విడిచి తక్కిన యంగ్లండులో నిడుచునై పోగు ఒడంబడికలవారు ఇందు చుకొనెదమని జర్మనులు ఒప్పుకొని రని కామసు సభలో శేషుగాను ప్రకటించిరి.

ప్రధానమంత్రిగారి ప్రకటనను అస్పష్టముగానికి తృప్తి కరముగ నున్నది. అస్పష్టము-హంగరీ రాష్ట్రము మిత్రమునందలి కి పోవుటకు వీలుగ నుండుటచే ఈ రాష్ట్రాలికయంగ్లండు వుపు వరితులు ప్రపంచమున కంతకును లాభకరముగ నుండు నని అస్పష్టముగాను కామసు సభలో వ్యక్తీకరించిరి.

జర్మనీ - రాష్ట్రాలిక సంధివరతులు

మిత్రమునందలి యంగ్లండువారందరను జర్మనీకి తెలుప వలసిన సంధి వరతులను గూర్చి విల్సను గారికి తెలియజేయు వలసిన ప్రత్యుత్తరమును ఏకగ్రీవముగ ఆలోచించి రని కామ సు సభలో లాయరు జార్జి వారు తెల్పిరి. విల్సనుగారి కంపిత వరతుల గుర్తింపి వీరు అంగీకరించినవియు వీటిని విల్సను గారు జర్మనీకి తెలియజేయవలయు ననియు జర్మనులు ఈ స రతు తెల్పియు తెలియజేసిన, వారు యంగ్లండును నడుపరించి ఛాకు సేవనానికి విజ్ఞప్తి సంఘకొనవలయు ననియు తీర్మానించి నటుల లాయరు జార్జి గారు తెలిపిరి. జర్మను లొక వేళ వర తులన గోకరే బ్రిటిషు నాకాశమునువారుకూడ ఛాకుసే వారికి కలిసి పరిష్కరించవలయునని. జర్మనులు ఇచ్చు ప్రత్యుత్తరమేదైనా ఎటులున్నను బహువశ్యముతో మిత్ర మునందలి ఉజ్జ్వాలలుగ నున్నాడు.

ఫ్రాన్సు

పరాసు విజయములు

లండన్, నవంబరు 5:—పరాసులు ఇల్లు తెలుపుచు న్నారు:—రణరంగమునందలిను పరాసులు విజయముల్పొంది అనుక్షణము చేపట్టుటచే శత్రువులు ఆ నేకహోట్ల తిరగమన మును చేయవలసివచ్చెను. నరంతరసమర్థానామ మమ్ము లను విడనాడుటలేదు. జర్మనులను వెన్నంటుచున్నారము. ద్వైజాను ఈరాష్ట్రముగ తెల్పెను - 25-స్వాంబ్రి బట్టుకొ న్నారము. 200 మంది విడిచిపెనారము. మా ప్రధమదళ మున్న రంగమునందలిను మేము మరల మా ముట్టకులను ప్రారం భించినారము. వీరూ, సెప్రెనడును ముందు కేగినారము. బోయిస్సెల్స్-వర్క్సు బట్టుకొన్నారము. సీస్సెస్ వర్క్సులముగ ఆట్రిమెకోర్టు క్విర్నూ - గూడెలనకోర్టు - మాసిహికరులకు పడమరగనున్న ప్రాయుడుమాంటు పంచవార కర్నాలయమును చేరినారము. మా ముందు సేనలు శత్రువు సాయముచే పురోగమ నమును గాంచుచున్నయి. సీస్సెస్, నాట్టూ, పోస్సెయిను నడుమ వోడెగు ఛానలునందు అన్ని బోట్లలోను చొరబడి నారము. ఇవట శత్రువులు నికోధమును జూపుచున్నారు. కాని వారిని వెనుకకు పరులనటుల చేసివారము. సెంటుక్వంటిని లీవెటిటును తూర్పుగను లార్చి సరిహద్దులకును మాపుకో గమనము సాధారణముగ నున్నయది.

క్రొత్తముట్టడి శంకి

లండన్, నవంబరు 5:—ఆమెరికనులు ఇల్లు ప్రకటించుచు న్నారు:—మొదటివైస్యను జేటిముదయమున యంగ్ల మును ప్రారంభించి బ్రూచులైను దగ్గర మ్యూజును చాటినది. క్లైలెలు సెటిటుదగ్గర కూడ చాటినది. శత్రువులు మొండికె గునతో ఎదుర్కొనిరి. కాని నిరర్థకమైంది. ఇవట గొప్పముట్ట డిని ప్రారంభించుచున్నారము. రంగమునం దంతటను శత్రువు లు మమ్ము నెదుర్కొనుచున్నారు. వీరు నురభిరంబులతోడ ను శత్రువులతోడను మామ్రెండి ఎదుర్కొనుచున్నారు. అయినప్పటికిని మాకు విజయకరముగ నేయున్నయది. పోయల్స్ కెదురుగ ఉత్తరము ఖిమవరకు మ్యూజు పడ నుటిభాగమును బట్టుకొన్నారము.

లీక్వెస్నాయి హతనము

లండన్, నవంబరు 5:—బ్రిటిషుపత్రికల ఇల్లు తెలు పుచున్నవి. నిన్నటినుభాషాన్నయి లీక్వెస్నాయి చుట్టుముట్టి పట్టుకొన్నారము. 1000 మందికంటె ఎన్నుకొని బండిలుగూడ మాచే జిక్కిరి. 67, 62 వ కలాలములు, దక్షిణమున హోరా హోరీని పోరాడుచున్నయి. లీక్వెస్నాయి కు తరముగ ఎందరినో బంధించినారము. మూడుపటాలములు లోబగ్గియు ఒరెయిన్ వాలుదగ్గర శత్రువుల ప్రబలనికోధమును ప్రహిత మొనర్చి ముందుకు బోయి లీక్వెస్నాయికి తూర్పున నున్న న్యూజిలాండును కలిసికొని వారిలో క్షి మైలు ముందు కేగి జోరిమెలుజు, విరాండు, క్వెస్నై, ప్రాస్నాయి, లీవెటి టు ను రెయినుగ్రానులను బట్టుకొనెను. సాయంకాలము మార్కెటు అటనిలో కొంచెము ముందుకేగినారము. వ్యాల్కోక్కి యన్నకు తూర్పుగనూడ ముందుకేగినారము. ఎటుగ్రానును బట్టుకొన్నారము.

వత్తములు వట్టువచ్చుట

లండన్, నవంబరు 5:—స్టాండర్టులోనున్న బ్రిటిషు వారిల్లు తెలుపుచున్నారు:—మాకు లభించినవత్తములలో వాక్ లారిస్సే సేనానిచే వ్రాయబడినవత్త మొకటి చిక్కినది. అందులో ఇల్లు వ్రాయబడి యున్నది. “ప్రాణములవై నన్నించి లిను - హెర్మాను వైల్లెలగు పండ్రిని నిలబెట్టుకొనవలెను.” ఈ ఉత్తరపు అక్టోబరు 29 వ తేదిని ఈయబడినది.

పరాసు దేశములో గొప్పయుద్ధము

వ్యాల్కోక్కియనినుండి వై కేవరకు పడనుటిరంగమున యంగ్లండువరతులు జరుగుచున్నవి. వీటినిజూడ చూచుమోర రణము పరాసుదేశములో జరుగునని తోచుచున్నది. తమ ఏర్పాటు ప్రకారము వారిపోవుచున్న శత్రువుల సెనకు వైస్య ముల సే మిత్రమునందలివారి మున్నారనుకొనుట తప్పు. తమ సెనో ధము ప్రహితముగుటకు వీలుకలదులు ముఖ్యస్థానములను జర్మ నులు కాపాడుకొనుచున్నారు. కాని మిత్రమునందలి వీరిని ఎంచు పోరుచున్నారు. ఛాకుసేనాని శత్రువులను అడ్డెను కొండలదగ్గర కీచుమనెంచుచున్నాడు. శత్రువులబ లము నానాటికి క్షీణించుచున్నది. ఇది వరకుప్రదేశ శత్రువులు మెటుజును చాటిపోవుట పూర్తి అయినదని నడువనగును. దీని కంతకును కారణము ఆమెరికనులు చొరుచుకొని వై సేన సమీ పించుటయే. ఆమెరికనులు మాంటుమెడి లూగ్నాయిను మెజి యర్సు హిరగ్గయిను పరాసువై కమ్మ వైచినారు. వీరికిని ఆమెరికనులకును 7 మైళ్లలో గోపుగ ఉన్నయది. ఈ యింప దాని చీల్చివేసిన లీజుదగ్గర నున్న జర్మనుల ఉత్తరవైస్యము లకును, లెన్సెబర్గ దగ్గర నున్న దక్షిణవైస్యములకును రాక పోకలకును, ఉత్తరప్రత్యుత్తరములకును ! ఆనాంతరముకల్గును. మార్గము బంధించబడును. ఈరెండును అడ్డె వెన్నుచే విధజించ బడును. వీరివలన జర్మనులందరున (వీరపంత్రింతయు) స్వాం బరునండి ఉత్తరముగ ఆంటిన్సు నాయూనుప్రదేశములకు తి రిగివలసి వచ్చును. తూర్పువైస్యములను శత్రువులు మ్యూజు పంత్రికి ప్రవీసతో వ్యాల్కోక్కియనినుకు దక్షిణముగ విజ్రూ ఢించిన బ్రిటిషు సేనలచే నలుమూలల నొక్కబడును. ఇది తిథ్య ము. నిన్నటిలోజున పోగుగారు శత్రువుల ముఖ్యస్థానమును విచ్చిన్నము చేసెను. ఇది ముఖ్యస్థానములతో మాన్సుదగ్గర

కలియుచున్నయది. బ్రిటిషు సేనలు వార్యులు అవనిలో ప్రవేశింపకుండగ అడ్డుపరచుటకు జర్మనులు ఇవట వారుణము నుండు మొనబ్బుచున్నారు. ఇది వీరికి వెట్టునితోటనలె నున్న యది. ఇది మాబర్కి పోవువారితో కలియుచున్నయది. ఇంత నర కెన్నుచును మిత్రమునందలి ఇల్లు అటంతిదిక్రమముతో పోరి యుండలేదు. పనివలన శత్రువులను నిశ్చయముగ శృంగధంగ నుగుట కిష్టము. అని రణకొనినటు అనకొనుచున్నారు.

జర్మనులు 70 మైళ్లరంగమున మరలుట

లండన్, నవంబరు 5:—వెల్లునండి ఎయినువరకు 70 మైళ్ల రంగమున జర్మనులు వెనుకకు పోవుచున్నారు. వ్యా లకోక్కియనిను బాలెయినును ప్రాంకోబెల్లియము సరిహద్దును చాటివారము. తూర్పుభాగములెప్పు మార్కెటు అడవినంతను బట్టుకొన్నారము. నోవియను అటని పడమటిభాగమును చేరి నారము. ద్వైజానుతూర్పుగ రెండు మైళ్ల దూరమున నున్నారము. మారానుకుకూడ దక్షిణముగ 2 మైళ్లదూరమున నున్నారము. ఇవటనుండి మా పంత్రి తిన్నగ చామెనుసోర్సెనువరకు వ్యాపించినది. ఆమెరికనులు మాంటుమెడి-మెజియరును యిను పనారికి 6 మైళ్లలోపుగ నున్నను శత్రువుల ముఖ్య ప్రక్కపం క్కిని జర్మనుముఖ్యస్థానములను సుబంధములేదు. జర్మనులు గొప్ప తిరగమును జేయు నుద్ద్యమై యున్నటుల తెలియు చున్నది.

స్వాంబరు - ఓయిజు కాల్యము చూటుట

లండన్, నవంబరు 5:—పరాసు శివరతులనుండి రూ టరు విలేఖకు డిట్టు తెలుపుచున్నాడు:—స్వాంబరు ఓయిజు కాల్యపంత్రిదగ్గర డెలివెక్ సేనాని సైన్యము సేటియడయ నున చూట్టినవచ్చినది. గ్రాంకువెర్సియండి ఉత్తరముగ 8 మైళ్ల రంగమున సేనలు కాల్యను చాటివరి. నుభాషాన్నమగునరికి కాల్య తూర్పుభాగమును విశేషముచుకొనిరి. శత్రునికోధమును వ్యర్థపరచినది. మాపంత్రి ద్వైజాను తరముగ పోయినది. ఇంత వంతు 15 వందల మందిని బట్టుకొన్నారము. ఇందులో మంచి జర్మనుపటాలములు నూడ గలవు. శత్రువులు తమస్థానమును నిలబెట్టుకొనుటకు మొండివైస్యముతో పోరుచున్నారని ఇది తెలుపుచున్నయది.

శత్రువుల నులుమాడుట

లండన్, నవంబరు 5:—బ్రిటిషు శివరతులనుండి రూ టరు విలేఖకు డిట్టు తెలుపు చున్నాడు:—నిన్నటిలోజున జర్మనులకు గొప్పదెప్పు తగిలినది. శత్రువులదళములు దివ్యముగ పోరి శత్రువులను విశేషముగ నవ్వను చాల్పెనని. వీరిమేలు మరల వలనుపడెను. ప్రాణములకు వెరక అగ్నివ్యాలులలో దుమికి కాల్యలనులకు తోడ్పడి అనకర గ్రామముతో గారు సలిపి శత్రువులను చీ కావడం చినది.

30 మైళ్ల రంగమున జర్మనునికోధము

ప్రతిహతమగుట

లండన్, నవంబరు 5:—గత రాత్రి బ్రిటిషు వారిల్లు ప్రకటించిరి:—స్వాంబరు, వెల్లునందు నిన్న గొప్పయుద్ధము జరిగినది. మా 3, 4, 1 వ వైస్యములు శత్రువులను అపార నవ్వములతో ఓడించినది. వారుమంది మాతు తెరి. కొంతమంది తీతగావులైరి. ఆ నేకభిరంగులు కూడ మారక మైనది. 30 మైళ్ల రంగమున 25 జర్మను పటాలములు విచ్చిన్నమైవరి. మా కట్టి ఘనవిజయములు సమకూరుటచే శత్రువులు రణరంగ మునందలిను వెనుకకు పోవుచున్నవారు. వర్షము తరియు చున్నను లక్ష్మ్యవైట్లక శత్రువులకు వెన్నంటి ఆ నేకమందిని బండి లుగ గొనుచున్నారము. శత్రువులు శత్రువులను, రణసాను గ్రసి విడిచి పోవుచున్నారు. మ్యూజు అటనిగుండా పోయి వారము. బాదెయికో జిక్ వెన్నెనును పడమరగనున్న సాధా రణపంక్తిని చేరినారము.

వైమానక ప్రతిబంధము

లండన్, నవంబరు 5:—ఇనునదారులను, విమానకాల లను జయకరముగ యుట్టడించి తగులబెట్టినారము. మొత్తము 33 బమ్ముల బొంబులను బరిపనారము. శత్రువులగూడ చురు రుగ పోరిరి. గొప్పవైమానకపోరును సమీపించెను. 40 శత్రు విమానములను సేలగూర్చినారము. 15 డింబిని కొరగాకుండగ జేసివారము. 35 బ్రిటిషువిమానములు కనిపించుటలేదు. గాత్ర విహరించు మావిమానములు 14 బమ్ముల బొంబులను బరిపిని. 4 విమానములు మాత్రము తిగి రాలేదు.

కాశీయ

బల్లెరియను రాజు వలాయనము

అండను, నవంబరు 5:—బోడినురాజు వియన్నాకు పారిపోయెనని తెలియనంది వార్తలు వచ్చుచున్నవి. బల్లెరుల ప్రజాప్రతినిధులైన మేర్పడినది.

బల్లెరియలో ప్రజాపరిపాలనము.

కోపెనుపేగను, నవంబరు 5:— బోడినురాజు వియన్నాకు పారిపోయెను. ప్రజాపరిపాలనము (రిపబ్లిక్) ప్రకటించి డిజనరి తెలియనంది వార్త వచ్చినది.

రుమేనియా

రుమేనియా ముత్తులు.

పారిసు, నవంబరు 5:—ట్రాన్సిల్వానియా వాక్రిమింప వలెనని జర్నల్లో ప్రజలందరినీ నాంధించి. మిత్రమండలిపక్షమునా రగురాజకీయ సంఘమునా రాలోచించుచున్నారు. ముగ్గులు రాజీనామాచిప్పిరి. జాతీయ ప్రభుత్వ మేర్పడుటకు నది తెలియచున్న దని జనీనానంది తంతివార్త వచ్చినది.

ఆస్ట్రియా.

కారలుచక్రవర్తి నిరాకరించుట.

కోపెనుపేగను, నవంబరు 5:— మిత్రమండలివారు నూచించిన తాత్కాలికవిధానపు మరతు లక్షావకరములు గాన నేను వాని కంగీకరించి సంతకముచేయ నని కారలుచక్రవర్తినిడివెను. సైనికసంఘాధ్యక్షుడగు ఆన్స్ట సంతకముచేసెను. సర్వసేనాధిపతియును కారలుచక్రవర్తి మాన్యు కొనెనునకు వశపరచెనని వియన్నానుండి తంతివార్త వచ్చినది.

ఆస్ట్రియా హంగరీ సంధివరతులు.

అండను, నవంబరు 5:—తామరతులను వార్తాసంఘము వారు ప్రకటించి:—

సేనాసంబంధము.

1. ధూ సముద్ర వాయుచండలములందు సమరమును విరమించుట.

2. ఆస్ట్రియా హంగరీ సేన నంతకు చీల్చుట. ఈ త్తర సముద్రము మొదలు స్విట్జర్లండు వరకును పోయెను నైని తులవందరిని వెనుకకు పీల్చుచుట. ఆస్ట్రియా హంగరీ దేశము నందు యుద్ధమునకు పూర్వమునందునలే 20 దివిజనులను మాత్రమునుట, ఆ సేనలో సగమునంతను ఫిరంగులు మున్నగు వానిని మిత్రమండలివారు నిర్దేశించిన స్థలములకు తీర్చుట వదలవలెనని గాన్త్రయింబునను సాయుధుల నన్నిటిని మిత్రమండలి వశము చేయుట.

3. యుద్ధ మారంభ మైనది మొదలు ఆస్ట్రియా వాక్రిమింపిన దేశములన్నటిని వదలుట. మిత్రమండలిప్రధాన సేనాని నిర్ణయించిన మిత్రావల వాయుప్రదేశములలో నుండి ఆస్ట్రియా సేనలను వెనుకకు పంపివేయుట. అట్లు వారి సేనలు వదలిన ప్రదేశముల నన్నిటిని మిత్రమండలి సేనలు వశపరుచుకొనట. అప్రదేశములందున్న వారివాలాతు బొగ్గు నైని క రైల్వే సాయుధము మున్నగు సర్వసామగ్రిలను మిత్రమండలివశము చేయుట. అట్లు వారి సేనలు వదలు ప్రదేశములందు క్రొత్తగా దోపిడులను వివాదమును కలిగింపకుండుట.

4. ఆస్ట్రియా హంగరీ దేశమునందంతటను వారి రైలు బండ్లు, స్త్రీయు మున్నగువాని నుపయోగించుకొని మిత్రమండలి వారు కోర్టులు రైలుమార్గములు జలమార్గములు మున్నగునన్ని మార్గములమీదను సంచరించుటకు స్వేచ్ఛ నొసంగుట. మిత్రమండలి సేనలు ఆస్ట్రియా హంగరీలో ముఖ్యస్థానముల వాక్రిమించుటకును అవసరమైన పరివహణమును మిత్రమండలి సేనలను రావించుటకు మిత్రమండలి వ్యయములకు భరించినను అభ్యంతరము కలిగించకుండుట.

5. జర్మను సేనలను 15 కోజులలోగా పూర్తిగా ఇటలీ బాల్కనుల రంగములనుండియు ఆస్ట్రియా హంగరీ దేశమునుండియు పంపివేయుట. 15 కోజులలోగా వెళ్లిన జర్మనుల నందరిని నిర్బంధమున నుంచుట.

6. ఆస్ట్రియా హంగరీవారు వదలినదేశాంగముల పరిపాలనమును మిత్రమండలి సేనల యాజమాన్యముక్రింద స్థానికాధికారులు జరుపుట.

7. ఆస్ట్రియావారు పట్టుకొనిన మిత్రమండలి ప్రజలను స్థానికులను అందరిని నిర్ణయింపబడు రీతిని వదలుట.

8. వదలబడెను ప్రదేశములనుండి తీసికొనిపో వీలులేని కోగులు మున్నగువారిని సంరక్షించుటకు కలయు సామగ్రిలను మనుష్యులను ఆస్ట్రియావారే ఏర్పరచుట.

నాకాదళ సంబంధములు.

1. నాకాయుద్ధములను వెంటనే విరమించుట. వారి నాకలన్నియు నేయేతావులందు నున్నదియును స్పష్టముగ తెలుపుట. నాకాసంచారమున కట్టి అభ్యంతరమును లేదు మిత్రమండలి తిట్టనకాక ధాన్యము సంచరింపవచ్చునని ప్రకటించుట.

2. 1910-1918 సంవత్సరముల మధ్య కట్టించబడిన 15 అంగీకారములను ఆస్ట్రియా సరిహద్దులలోనున్న తక్ ఇక ముందురాకల జర్మను అంతర్గాములను మిత్రమండలి వశము చేయుట. తక్కిన అంతర్గాముల నావిభజనందలి గోలగింది వారిపై నున్న ఫిరంగులను తీసివేసి వానిని మిత్రమండలివశము నుండు క్రింద నుంచుట.

3. ఆస్ట్రియావారికి గల ప్రాంతము మున్నగు భిన్నరకముల యుద్ధనౌకలను 34 టోన్ సవలపరకములతో గూడ మిత్రమండలివశము చేయుట. తక్కిన నౌకలన్నటిని నాకాతములకు చేర్చి మిత్రమండలి వశమునకు క్రింద నుంచుట. వానిని నిర్వాహకములను నిర్వాహకములను గావించుట.

4. మిత్రమండలి యుద్ధనౌకలు ఆస్ట్రియాటిక సముద్రమునను తాన్యాబుండిలోను రాష్ట్రమందలి జలశాఖలందంతటను సంచరించుట కనుమతింపట. ఆస్ట్రియావారే ఏసముద్రములలో నుండుగములను వెళ్లినో తెలుపుట, వానిని తీసివేయుటకునుమతింపట ఆస్ట్రియావారు ఆక్రమించుటకును వగుల గొట్టుటకును మిత్రమండలి కనుకరింపింపుట.

5. మిత్రమండలివారి నాకానికోసపు మరతులు మారకుండుట. మిత్రమండలి వా రనుమతించిన వాణిజ్యవాణిజ్య మాత్రమే ఆస్ట్రియావారు రాగలిగి యుండుట.

6. విమానములన్నటిని దేశమునందు విమాన స్థానములకు చేర్చి వశపరుచుట.

7. ఇటలీరేవుల నన్నిటిని వదలుట. అచటనున్న నౌకలను సాయుధులగుడ వదలుట నే విడిచిపోవుట.

8. పోలా ఆయుధనిర్మాణశాలకు కాపురలగా నున్న భూసముద్రప్రములను దీవులను మిత్రమండలి వా రాక్రిమించుట.

9. మిత్రమండలి వాణిజ్యనౌకల నన్నిటిని ఆస్ట్రియా వారు వదలుట.

10. ఈలోగా ఆస్ట్రియావారు నౌకలు మున్నగువానిని వివాదము చేయకుండుట.

11. నౌకలలో పట్టుకొనబడినవానినందరినిగూడ ఆస్ట్రియావారు కదలుట మిత్రమండలిచే కలుకొనబడిన ఆస్ట్రియా వారిని మాత్రము మిత్రమండలివారు వదలకుండుట.

లాయడ్ బాడ్లి గారి ప్రేసంగము.

పార్లమెంటుప్రజలందరిలో లాజుకుబాడ్లి గారి ప్రేసంగములను గూర్చి వినించిన. ఆస్ట్రియా హంగరీవారు తమ దేశము నందు మిత్రమండలివారు స్వేచ్ఛగా చరించుట కనుమతించుట ముఖ్యవిషయము. వారివలన జ్యులలపై సమరమును సూపుట కధికమగు నవకాశము కలదు. ఈమరులకులను మనసేలన్నియును జర్మనులతో తలపడుట కనకాశ మేర్పడినదని విూరు గ్రహించుచుగాక. (ఉత్సాహము) అన్ని దొరలనులనారము జనరలు ఘోషగారిని ప్రధానసేనానిగా నంగీకరించిరి.

ఆస్ట్రియా-హంగరీ సేనలు.

బ్యారిష్ నవంబరు 5:—ఆస్ట్రియా-హంగరీలో చాల కలహము కలిగి యున్నది. సైనికులు సాయుధులను దొంగిలించి ఇండ్లను బూరిపోవుచున్నారు. క్రైస్తవులు నున్న వారు త్వరితముగ తప్పించుకొని పోవుచున్నారు. రైలుమార్గములలో బండ్లు నడచుటలేదు. సైనికులే రైలుబండ్లన్నియు నిండ్లిపోవుచున్నారు. చాల ప్రాణహానికరముల ప్రమాదములు కలుగుచున్నవి. సేనములు చేసినవారుగూడ చెనసాలలనుండి తప్పించుకొని పోవుచున్నారు. వారిలుబల్గలో ప్రజాపరిపాలన (రిపబ్లిక్) మేర్పడుచున్నది. అచట కొంతసేన గలదుగాని విచ్చలవిడిగ దొంగిలించుచున్న సైనికులను వారు నివారించజాలకున్నారు. బల్గేరియావారు భీతికెంది వారిలుబల్గకుండి ఎవరును తమ సరిహద్దును దాటి రావడందని.

జర్మను

జర్మను సైనికులను శాంతిలను చేయుట.

అండను, నవంబరు 1:— ఇక 15 దినములవరకును మీరు తాలిసాన్ తాత్కాలికవిధానమును అనుకూలముగు సంధి

యును జరుగు నది జర్మను అధికారులు తమ సైనికులను బ్రతిమాలిరని తెలియచున్నది.

జర్మనుపత్రికలు వాస్తవములుగను.

రా బోల్యుద్ధముననుగూడ పరాజితుడు కాలేదుగాని బలసమన్వితులగు ప్రజలు త్యాగులగు ప్రజలు ప్రపంచమున కాశ్వర్యము కలుగునట్లు పోరిన ప్రజలే చివరకు యుద్ధమున విభజిలైరి.

హంబర్గుప్రాంతము బ్లటు.

చునము యుద్ధమున నోడితిమి. ప్రాణమునుగూడ గోల్పోవలెనని అనుచుండియే కొరవడిన ప్రశ్న. ప్రపంచమంతయు మనవై బడినపుడు మనమోముకు పరాభవము కాకాలగు.

హ్యూస్టిటాగను జయింతుంగు.

ప్రస్తుతికొన్నకి త్వరలో నున్నతపదవి లభింపగలదు.

టర్కి

తురుష్కుల పరాజయము.

అండను, నవంబరు 5:—సేనాధిపతి సామర్థ్యములను సమ సైనికుల పరాక్రములనును తురుష్కుల పరాజయము వెలూరినది. వినుగుదలయు అలలుచున్నదేమండ విూ సేనలు పోరుటవలన తురుష్కులు సంధిని కోరుట సిద్ధించినది. ఈ విజయమున భారతీయసేనలు చూపిన ప్రతాపము చారిత్రక విఖ్యాతము కాగలదు. విూ యాజమాన్యమున భారతీయ-బ్రిటిషు అధినేతలముల సేనలు కలసి కేత్రపులలో పోరినవిషయము చిరస్మరణీయము కాగలదని మాంటూగూగారు జనరలు అలెస్సీ గారికి తెలివార్త సంపిరి వార్తాసంఘమువారు తెలిపిరి.

ట్రైగినురంగమున సమరము.

అక్టోబరు నెలలో 24 వ తేదీ మొదలు 30 వ తేదీ వరకును తీవ్రమగు పోరు జరిగినది. తురుష్కు సైన్యమంతయును మూలకేమైనది. 7వేల మంది పట్టుకడిరి. చాల సాయుధులగుడ మూలకేమైనవి.

ట్రైగినుయుద్ధము

సిమ్లా, నవంబరు 5:—మెహబూబియానుండి పత్రికలు ఇటు తెలుపుచున్నవి:—ట్రైగినుదగ్గర యుద్ధము అక్టోబరు 24 తేదీన ప్రారంభమైనది. అక్టోబరు 30 తో అంత్యమైనది. తురుష్కు సైన్యమంతయు పట్టుకడినది. విజరములు ఇంతకరకు కాలేదు. మాకు తెలిసినంతవరకు 7000 బందీలుగ దొరగినవి. అంచనావేయబడినది. రణసామగ్రిగూడ విశేషముగ లభించినది.

జర్మనులు పరాజితులు అగువరకు మేము మిత్రమండలిని వదలమని ఇటలీవారు తెలియజేసిరి.

రుమ్మ

పోలండు మంత్రివర్గము.

ఆ మెన్టరుడె, నవంబరు 5:— దేశములో హెచ్చుస్వాతంత్ర్యముల సమర్థించుచున్నవారు వానిని దేశముల అభివృద్ధికి సమర్థించి వదలవలసి యుండును. అందులకు వెంటనే జాతీయప్రభుత్వ మేర్పడుపడును. ఆ ప్రభుత్వమున హెచ్చునుండి కార్మిక ప్రతినిధులే యుండు రని మంత్రివర్గమువారు ప్రకటించి రని వార్తానుండి తెలివార్త వచ్చినది.

రమ్మనోవియులు సంధి రాము బారము.

కోపెనుపేగను, నవంబరు 5:— మిత్రమండలి వారిని తమతో సంధిగాయవారములను జరుపగోరును రమ్మనోవి యటుసంఘము వారు తటస్థరాయుబారుల గ్వారా ఒక లేఖను వ్రాసినది తెలియచున్నదిగాని అధికారు లీవార్తను స్థిరపరచలేదని వెల్లొగడునుండి తెలివార్త వచ్చినది.

మిత్రమండలి గొప్పయవస్థగ్ధందనము

అండెక్, నవంబరు 5:—నిన్నటిదినము మిత్రమండలి యొన్నన యవస్థగ్ధందనము చాలగొప్పది. జర్మనులు పరాజయములచే వీలైన మాటిమాటికి వెనుకకుపోవుటకే ప్రయత్నించుచున్నారు. చీకటిపడిన తరువాత మరల కదవరంగమున వీరు సోమవారమునాడు ప్రవేశించిరి.

మ్యూజు నామూరు బ్రుసెల్సు ఆంట్వర్పుపంక్తి పోవుటకు వీరు మెజియర్సు మాడెజి పంక్తిని తమ స్వాధీనములో నుంచుకొనుటకు కేట్రపులు తాత్కాలికముగ ప్రయత్నింపవచ్చును.

బొంబాయి కానసభ:—ఈ నెల 6వ తేదీన గవర్నరు గారి ఆధ్వర్యమున కానసభ జరిగినది. మొదటి విషయము నూలువ్యాపారపరిశీలనము దానిని కార్యకేలంగా రుపపాదించిరి. ప్రస్తుతము జరుగుచున్నది జాతముగాని వాణిజ్యము గాదు. ఈ జాతమును నివారించుటకు ఇండియా దొరతనము వారు రాష్ట్రీయదొరతనమువారి కధికార మొసంగిరి. వారు తాత్కాలికముగ నొకపరిశీలకసంఘము నేర్పరచిరి. ఇందు లకు కర్తవ్యము చాలవంది అనుభూయతైనది కొద్దిమంది ప్రతిభావంతులను కూడ కలరు. అందుల కీకాసన ముపపాదించబడి నది. ఇది యాధ్యాపకము 2 వర్సములకరకు మాత్రమే అనుబంధము. పిమ్మట స్థిరమగు నేర్పాటు చేయబడు నని ఉపపాదించుట నుడివెను. గౌ. ప్రభువంత్తువారు ధాన్య పరచునగా రినుకదించిరి. దీనివలన వ్యాపారులకును వ్యవ సాయకులకును గూడ సమపాదుము కలుగలదు గాని సంఘ సభ్యులు నియోజితముగా నుండవలెను. నియమితులుగా నుండ నూడవని ధాన్యపరచునగా నుడివెరి. పిమ్మట చర్చ జరిగినది. చాలవంది నియోజితసభ్యు లుండవలె ననిరి.

వాతావరణ సీత

1918 సం॥ నవంబరు 6-వ తేదీ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య కారములు	అక్టోబరు 24 నుండి 25 వరకు	నవంబరు 24 నుండి 25 వరకు	నవంబరు 24 నుండి 25 వరకు	నవంబరు 24 నుండి 25 వరకు	నవంబరు 24 నుండి 25 వరకు
గోపాలపూరు	88.9	68.2	...	82.99	41.19
నాల్దేరు	84.5	73.9	...	20.72	38.08
కాకినాడ	83.5	73.6	...	27.71	38.82
బందరు	81.7	72.2	...	38.17	36.12
గుంటూరు	82.2	72.0	0.50	20.81	29.88
నెల్లూరు	76.9	72.9	0.32	28.54	24.32
చురూరు	81.8	78.3	6.09	29.22	33.01
హైదరాబాదు *	79.7	69.9	...	18.26	30.12
ఆనంతపురము	81.7	71.7	0.02	12.89	22.18
బళ్లారి	81.3	70.7	0.15	11.48	18.54
కర్నూలు *	78.5	72.4	...	18.80	24.77
కడప *	80.7	73.4	0.49	14.89	27.05
రెంగునూరు	80.3	66.8	0.12	28.29	32.82
నెల్లూరు *	82.2	72.0	1.60	22.25	33.22
నీలము	88.7	73.4	...	16.14	25.21
కోయంబూరు *	82.3	71.4	1.42	12.82	17.06

హిందూత్వపక్షములలోను సింహళీయులలోను బంగారా భాతముయొక్క పట్టిమార్పడము వాయుభారము సాధారణముగాను పట్టడముగాను అధికమైనది; బంగారాభాతము యొక్క ప్రాగర్థములో మార్పెడిమును లేదు; దత్తమండలములలోను బంగారాభాతముయొక్క పట్టిమార్పడము నను కొంచె మధికముగా నున్నది. బంగారాభాతముయొక్క తూర్పుభాగమున సాధారణముగ నున్నది. దక్షిణగ్రామన తప్ప రాష్ట్రీయము మందిగాలు అన్నపట్టణతనే ఇప్పటి వాయుప్రచారము గావించుచున్నది. మదరాసు తీరమున కట్టాటక దేశమున వాయువులు దీర్ఘ కరము లగుచున్నవి. వాయుగతి యిందుమించు మామూలుగానే యున్నది. సాధారణోష్ణస్థితి దక్షిణ హిందూస్థానమున బొంబాయిలోను తగ్గినది. పగటియాష్ణస్థితియంతటను, తగ్గియున్నది కాని, ఆతర్ఫు వాటా దత్తమండలములలో అధికము. రాత్రియాష్ణస్థితి తూర్పుతీరమున మామూలుగానున్నది. తదితరస్థలములలో నెక్కువగ నున్నది. ఉత్తరసర్పాసులలో ఆకసమున మేఘములేవు; మలబారులోను సింహళీయులలోను కొంచెము మల్లుపట్టియు న్నుది. తక్కినస్థలములలో ఆకసము మేఘాచ్ఛాదితము. ఇందు మించు రాష్ట్రీయం దంతటను వాన అకు రిసినవి. ఉత్తరసర్పాసులలో కురిసినట్లు తెలియరాదు. మద్రాసులో కుపానుపట్టినది; 6.09 అంగుళముల వాన కురిసినది. తూర్పు తీరమందలి తక్కినభాగములలో వానలు కొంచెముగ కురిసినవి. నెల్లూరులో 1.60 అంగుళములవాన కురిసినట్లు తెలియవచ్చినది. ఆనూల వాతావరణము రాష్ట్రీయతరభాగమున ప్రారంభమైనది. వానలు దక్షిణమున కురిసగలవు.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

తాలూకావారి కొకమనవి

ఆంధ్రప్రదేశ్ కానసభకునకు :

ఆయా, మాధవరము ధర్మచెరువులో తామర నేవారలు ఏ యుద్ధేశముతో వేసికోగాని అది చెరువునంతటను వ్యాపించి నీటినంతయు త్రాగుట కన్పడుచుగా చేసినది. దీనివల్ల కడ చిన జూను జూలై మాసములలో విమాచి జాడ్యము గ్రామ మంతట వ్యాపించి పెక్కుండ తననోటబెట్టుకొన్నది. ఇట్టి యల్లకల్లోలమున మునిగియుండ, రోగులను చూచునైద్యులు లేరైరి. మందులు లేకయ్యె. కాని, గ్రామపు గ్రంథాలయము వారు రోగులకు తగినచికిత్సల కొసంగి పెక్కుండ కాపాడిరి. ప్రస్తుతమున 'ఇన్ ఫ్లూ జన్ షా' యను విషజ్వరము తక్కినచోట్లవలె నిచ్చుటకూడ ప్రభుత్వ పెక్కుండ కాతేయుచున్నది. దీనిగుణముల నెరిగియుండకపోవుటవల్ల పుజలు తగినకాపులలో నుండలేకన్నాయి. మఱియు దీనికి తగినచికిత్స చేయవారెవ్వరు లేరు. పెక్కుచోట్ల ప్రకటనపత్రాలముల మన ప్రజలకు దీనియొక్క గుణముల తెల్పి తగిన నిబంధనల మూలమున ప్రపథముననే తగిన కాపులల చేసికొన వీలు గలగజేయుచున్నాము. ఇచ్చటనో 'సిరిరా మోకా లడ్డిడివట్లు' మృగావువలెను కొందరికలన, పంచాయితీ గాని యూనియను సంఘము గాని లేదు.

తాలూకావారును ఎట్టిసహాయమును చేసియుండరైరి. గ్రంథాలయమువారు పెక్కుండను బోధనలతేయుచు తగిన కాపులల నిర్మించుచున్నారు. మఱియు జంపనాచార్యమును గూడ చేతు నుద్యత్తులై నట్లు గాన్పడియెడి. కాబట్టి తాలూకావారు వీరికొరకు తోడ్పడి తగినసహాయము చేయుదురు గాక! (గ్రామోపకారి)

ఒక మరణవాద్యము:—బళ్లారిజిల్లా మాడగలితాలూకా లుత్తంగి గ్రామములో కళకప్పునరసరాజుకారెట్టెప్ప అను వారు 22-9-1918 వ తేదీన కైలాసవాసము పొందిరి తెలియవచ్చుచున్నది.

శ్రీ ధన్వంతరి పూజా మహోత్సవము:—కడచిన యాశ్వయుజ కృష్ణత్రయోదశి శుక్రవార మదయము రేలంగిలో ఆయుర్వేద విద్యాపారంగతులును చికిత్సాలయస్థాపకులును నగు అభింధము శ్రీరామకృష్ణగారు ధన్వంతరి విగ్రహము నూరేసింది ఆయుర్వేద ప్రచారమునలన ప్రస్తుతము భారతదేశమున ప్రబలుచున్న సాంక్రమికరోగములు నిర్మూల మగుట యేగాక మన యాయురారోగ్యమునుబాడ అభివృద్ధిచుగునని బోధించి గొప్పముత్సవమును జరిపిరి.

భారతగ్రంథాలయము, మాధవరము:—మాభారత గ్రంథాలయమునకు నేటికి 1000 పుస్తకములను, పెక్కుండు విద్యాభిమానుల పోషకుల స్థాపకములన కూడబెట్టుకొని తిమి. మా గ్రామముననే జన్మించి చెన్నపురినుంచి విదసించుచున్న డాక్టరు ఆదంబ లక్ష్మీకృతిగారు తమయొక్క విద్యాభిమానమున గ్రామాభిమానమును జూపుచు దీని ల విలంబముల గ్రంథముల విద్య మునిచ్చుచు, కొన్నియాష్టముల కొత్త పుస్తకములను మఱికొన్ని ప్రాతీతపుస్తకములను ప్రస్తుత యొంగి రిని తెలుపుకొంతయు సంతసిల్లుచున్నారు. మఱియు తల్లాచెడ మాధవరాయలు రావుగారు, కవిరాజు శ్రీశాం కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారును, పావర్తి బుచ్చిరాజుగారును తొలు రచించిన గ్రంథముల మాకు దయతోనొసంగి నందులకు వారి కెంతయు కృతజ్ఞులము. గుమారు రెండు నెలలనుండి పత్రి రాత్రియు గ్రంథాలయమున అధ్యక్షుని ప్రోత్సాహమున పురాణకాలక్షేపము నిర్విఘ్నముగా జరుగుచున్నది. —కార్యదర్శి.

లండన్, నవంబరు 6:—స్వాంతిగునదికి ఉత్తరమున మానేసలు ముందుకు తోగిసికొని పోయినారు. నార్మలా అడవిని దాటివారము. ఆవు-బ-బెయి రస్తాను చేరవారము. ఇది బావెయికి ఆగ్నేయముగనున్నది. నువాయికి పడమరగ గూడ ముందుకేగినారు. ఇతరరణరంగములందు గూడ విజృంభించి వారము.

లండన్, నవంబరు 6:—అమెరికనులు ఇట్లు తెలుపుచున్నారు:—మా మొదటి నైన్తము అగ్నిబూట్లు కెనురేగి డెకకు దక్షిణముగ మెస్సిని దాటనదము జూమిలె అటవినిడెక అటవిని బట్టుకొన్నారముభూమాంతును బట్టుకొన్నారము దీనిని దాటి రెండుమైళ్లు ముందుకు పోయినారు నీడెక మెడిజు యనుపదానికి మాకును 5 మైళ్లదూరమున్నది. మూడవటాలము స్టోనీదాటి పోయినది. ముగ్గుజుకు పడమరగ 51 ఫిరంగులు వసమైనవి. 117 కతుగిమనములు కాల్చబడినది. 7 అమెరికను విమానములు కనిపించుటలేదు.

మోహిని జైలము:—శ్రీ పురుషులు వాడు బతు యోగ్యమైనది. మొదటకు చలువతేయును. పెండుకలు చాలకుండును. పెండుకలు నునుపు చేరును. నువాననగలిగి యుండును. 0-12-0 అమ్మకొంజం డిపా, రి. లంబు కెట్టివీధి, మద్రాసు.

South India

Pundit Madan Mohan Elected President. Of the Congress.

MADRAS, November 7. Mr. C. P. Ramaswami Iyer, Joint General Secretary of the Indian National Congress informs us:—Consequent on the withdrawal of Mr. C. Vijayaraghava Chari, the Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya is elected President of the forthcoming Indian National Congress at Delhi in December next.

Calcutta

His Excellency the Governor of Bengal will hold a Darbar at the Government House, Calcutta, on the 27th November next for investiture of certain gentlemen with their titles.

United Provinces

Railway Employees' Strike.

LUCKNOW, November 6. Men employed in Loco shops O. & R. Railway, struck work to-day. Deaths from influenza on the 4th were 165 out of a total mortality of 191.

Influenza in Lahore.

LAHORE, November 6. The improvement in mortality returns of Lahore continues. The total number of deaths on the 4th November was 119 or 32 less than on the preceding day. Of these 91 deaths were due to fever and six to pneumonia.

weather Report.

SIMLA, November 6. The monsoon is strengthening and there is chance that the depression off the Bombay coast may pass inland and give widespread rain in the central parts of the country. Rainfall has been nearly general in Madras Deccan and local in south Konkan, Mysore, southeast Madras and north Madras coast. A few falls also occurred in Bombay Deccan, Hyderabad and Malabar. Chief amounts are:—Karwar, Hyderabad Deccan, Cuddapah and Bellary ½ inch. Chitaldrug, Pamban and Coimbatore 1, Madras 5, Nellore 4, and Masulipatam ½.

FORECAST:—Extension of rain in Konkan, Bombay Deccan and Hyderabad.

(Un-corrected.) BOMBAY, November 6. Interpellations at the Bombay Legislative Council included a question from Mr. Bhurgri with regard to the Government's intention about the subsidies paid to a certain paper in this presidency and the Government replies hereto as mentioned below:—No paper other than the "Jagad Vritta" has been subsidised by the Government. Under the existing arrangements with the paper provision for a Government subsidy to it will have to be made in the next year's budget. In subsidising the "Jagad Vritta" the Government have selected support paper which which disseminates accurate information and sober opinion regarding the intentions and acts of the Government.

Another question was:—With the Government be pleased to say how often and during what periods has an Indian held the office of a Secretary or Under Secretary to the Government of Bombay. The Government replied:—No Indian has been appointed permanently as Secretary or Under Secretary to this Government. In reply to a question by the Hon'ble Khan Bahadur Ebrahim Harroo Jaffer, asking the Government to state the names of the grant-in-aid Mission Schools and colleges where religious instruction is compulsory for non-Christian students, the Government laid a statement on the table giving the names of 1 college, 21 high schools, 13 middle schools and 171 primary schools in the presidency in receipt of Government aid, which give compulsory religious instruction to all pupils.

Dr. P. Varadrajulu Naidu's Case. Magistrate Frames Charges.

MADURA November 7. The Sub Divisional Magistrate framed charge yesterday against Dr. P. Varadarajulu Naidu that he, on or about the 18th August, at Madura on the football grounds, by making a public speech on our present political situation, recorded and filed as exhibit especially as shown by the sixteen passages taken there from and marked, did bring or attempt to bring into hatred or contempt or excite or attempt to excite disaffection towards the Government established by law in British India and thereby committed an offence under section 124A, Indian Penal Code. The accused pleaded not guilty to the charge and the trial is proceeding.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon gave a farewell dinner to the members of the Legislative Council yesterday evening.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)

Great Britain

Indian Reforms.

Conservative Lords Condemned.

Mr. Cotton's Letter to the 'Daily News'.

LONDON, October 30.
Writing in the "Daily News," the Member of Parliament Mr. H. E. A. Cotton severely condemns the attacks on the proposals contained in the Report during the debate in the Lord on Lord Middleton's motion which he says, will encourage irreconcilables in India in their contention that the promises will be broken. "The worst enemies of British rule in India," he continues, "are those who cast difficulties in the way of Mr. Surendra Nath Banerjee and others who are striving to restore the old time belief in British sincerity." The fact, that the single utterance calculated to kindle a ray of hope came from the Tory Peer Donoughmore, shows that Struldbrage such as Lord Lansdowne live hopelessly in the past. If the Ministry of Information were to send parties of Peers to India everyone of them would return to bless Mr. Montagu as Lord Donoughmore did. The object of Lord Middleton's motion was to destroy not to amend the proposals and the narrow majority by which he failed is an evil omen. A general election is immediate and the advent of a Tory Government is well within the range of possibility. What then will be the fate of the proposals contained in the report? Lord Curzon refuses to commit himself and his friends fill the air with condemnation or the faintest possible praise. Meanwhile the scheme has been accepted by more Responsible Leaders of opinion in India and subject to recommendations of the Franchise Functions Committee its journey to the Statute Book seems to be assured so long as it can be performed under the guidance of Mr. Montagu.

The Premier on the Austrian Terms of Peace.

LONDON, November 5.
In the House of Commons announcing the terms of the Austrian Armistice the Premier emphasized that the most important point was that they gave the Allies free use of Austro-Hungarian territory and communications for purposes of the operations of war. In view of the fact that events during the past few weeks had liberated all allied forces for a great converging attack on Germany the full significance of the terms would be apparent to all (cheers). He was glad to be able to announce that by the unanimous decision of the Governments concerned Marshal Foch had been placed in supreme direction of the forces operating against Germany on all fronts. (Loud Cheers).

Mr. Asquith's Satisfaction.

LONDON, November 5.
In the House of Commons Mr. Asquith expressed his satisfaction at the Premier's statement and declared that the Armistice terms would give a universal sense of security especially the fact that Austro-Hungarian territory was now open for Allied operations.

Armistice Terms to Germany.

Allied War Council's Unanimity.

Mr. Wilson Asked to Communicate to Germany.

LONDON, November 5. 5-55 P. M.
In the House of Commons Mr. Lloyd George announced that the Supreme War Council had considered the answer they should make to Mr. Wilson regarding Germany's armistice proposals and had arrived at a complete agreement regarding the conditions which had been transmitted to President Wilson with a request that he would inform the German government that if they wish to know these conditions they should apply to Marshal Foch in the usual military form. (Loud Cheers) If the application were made it had been decided that a British Naval Representative should be associated with Marshal Foch at the Conference. Whatever the German reply might be the Associated Powers awaited the issue with perfect confidence. (Loud cheers).

Germany Asked to Communicate with Marshal Foch.

LONDON, November 6.
WASHINGTON.—President Wilson informs Germany that Marshal Foch is authorised to receive German representatives and to communicate the terms of armistice to them.

Ill-Treating Allied Prisoners. Punishment of Enemy Commanders Demanded.

LONDON, November 5.
In the House of Commons Mr. Cave announced that the names of all enemy Army Corps Commanders or other persons who were known to have been guilty of or to have encouraged cruelty by subordinates would be included in the list of persons whose trial and punishment would be demanded by the Allies. It was considered inadvisable at present to state the names of the persons in the list. The French Government had been requested to caeca all possible steps to be taken to bring to account the Commander of the Camp at Philippopolis who was distinguished for his ill-treatment of British Prisoners.

Defeat of Turkey.

India's Historic Part.

Mr. Montagu's Message to General Allenby.

LONDON, November 4.
The Press Bureau announces that Mr. Montagu has telegraphed to General Allenby his congratulations on

the glorious successes achieved by brilliant inspiring leadership and the devoted purposeful gallantry of all ranks. The tireless efforts of the armies under your command have triumphantly culminated in the total defeat of Turkey and conclusion of armistice. India's historic part in these great events will always be a source of pride to the Empire and the association of her soldiers with those from this country and from overseas under your leadership will always be remembered.

Great output of Shipping.

LONDON, November 6.
The Admiralty announces that the United Kingdom, Allied and Neutral merchantship construction for the third Quarter of 1918 totalled 1,384,000 tons of which the United Kingdom output was 411,395 tons. The former figure exceeds losses from all causes by nearly half a million tons. The United Kingdom output in October was 136,000 tons making 1,311,003 since January 1st compared with 892,000 tons for the corresponding period of last year.

Germany

Prisoners' Repatriation Agreement

Germany's Consent.

LONDON, November 5. 5-10 P. M.
AMSTERDAM.—While Germany has ratified the Prisoners' Agreement she announces that she is unable to agree to the proposed British amendment that Non-Coms and men of U Boats interned in Holland and Switzerland should not be included. Judging by to-day's statement in the Commons, Briton has apparently not pressed this amendment.

Enemy Troops Asked to Hold on.

LONDON, November 1.
A correspondent of the Hava's Agency at the front says that the enemy troops have been asked as a final effort to hold on for a fortnight in order to obtain an armistice and advantageous peace. ("C. and M. Gazette").

German Press Comments.

LAHORE, November 6.
LONDON, November 1.—The "Vossisch Zeitung" says that the King has not lost a battle but a people has lost a war, a strong people ready for sacrifices, a nation that has defended itself that the world wonders.

The "Hamburger Fremdenblatt" says:—We have lost the war and the question is are we to lose our life or not? To be conquered by the overnight of the world is no shame.

The "Deutsche Tages Zeitung" announces an early return of Prince Lichnowsky to an important position. ("C. and M. Gazette").

Austria

Austria-Hungary and Peace.

Conditions of Armistice.

LONDON, November 5. 5-55 P. M.
The Press Bureau publishes the armistice conditions with Austria-Hungary which are as follows:—

Military Clauses.

Clause one.—The immediate cessation of hostilities by land, sea and air.

Clause Two.—The total demobilisation of the Austro-Hungarian army and the immediate withdrawal of all Austro-Hungarian forces operating on the front from the North Sea to Switzerland. Within Austro-Hungarian territory limited, as in clause three, there shall only be maintained as an organized military force a maximum of twenty divisions reduced to pre-war peace effectives. Half of the divisional corps and army artillery and equipment shall be collected at points to be indicated by the Allies and the United States of America for delivery to them beginning with all such material as exists in territories to be evacuated.

Clause Three.—The evacuation of all territories invaded by Austria-Hungary since the beginning of the war. The withdrawal, within such periods as determined by the Commander-in-Chief of the Allied forces on each front, of Austro-Hungarian armies behind the line fixed as follows: From Pizumbrail to the north of Stelvio. It will follow the crest of the Rhetian Alps to the sources of the Adige and each passing thence by Mounts Reschen and Brenner and the heights of the Oetz and Giller. The line thence turns south crossing Mount Toblach and meeting the present frontier of the Carnic Alps. It follows this frontier to Mount Tavis and after Tavis the watershed of the Julian Alps by Predil Mount Mangart the Tricorno and the watershed of Colo. Di-Podberdo Podlaniscam and Idria. From this point the line turns southeast towards Schnerberg excluding the whole basin of the Save and its tributaries. From Schnerberg it descends towards the coast in such a way as to run into line from the shore of Cape Planca to the summits of watershed eastwards so as to include in the evacuated area all valleys and water-courses following towards Sebenico such as Cicola, Kerka, Butianica and the tributaries. It will also include all islands north and west of Dalmatia from Premuda Serve Ulbo, Scherda, Maon, Bago and Patadura in and up to Meleda in the south embracing Sataneroa Busi Lissa, Lesina, Tercola, Curzola, Cazza, Lagosta and Pelagosa only excepting the islands of the great and small Zirona, Bua Solta and Brazza. All territories thus evacuated shall be occupied by the troops of the Allies and the United States. All military and railway equipment, including coal within these territories, is to be left intact and surrendered to the Allies according to special orders by the Commander-in-Chief of the forces of the associated powers on the different fronts. No new destruction, pillage or requisition shall be done by enemy troops in the territories to be evacuated and occupied by the associated powers.

Clause Four.—The Allies shall be entitled to free movement over all roads, rail and waterways in the Austro-Hungarian territory and to use necessary Austrian and Hungarian means of transportation. The Armies of the associated powers shall occupy such strategic points in Austro-Hungary and shall have the right of requisition, on payment, for troops of the associated powers wherever they may be.

Clause Five.—The complete evacuation of all German troops within fifteen days from the Italian and Balkan fronts and, also from all Austro-Hungarian territory. The internment of all German troops which have not left Austria-Hungary within that date.

Clause Six.—The administration of the evacuated territories of Austria-Hungary shall be entrusted to local authorities under the control of the armies of occupation.

Clause Seven.—Immediate repatriation without reciprocity of all Allied prisoners of war, interned subjects, and civil populations evacuated from their homes on conditions to be laid down by the Commanders-in-Chief of the associated powers on the various fronts.

Clause Eight.—The sick and wounded who cannot be removed from the evacuated territory will be cared for by Austro-Hungarian personnel who will be left on the spot with the medical material required.

Naval Conditions.

Clause One.—The immediate cessation of all hostilities on sea. Definite information shall be given concerning the location and movements of all Austro-Hungarian ships. Notification shall be made to neutrals that freedom of navigation in all territorial waters is given to naval and mercantile marines of the Allied and Associated powers, all questions of neutrality being waived.

Clause Two.—The surrender to the Allies and the United States of fifteen Austro-Hungarian submarines completed between 1910 and 1918 and all German submarines now in or hereafter entering Austro-Hungarian territorial waters. All other Austro-Hungarian submarines shall be paid on completely, disarmed and shall remain under the supervision of the Allies and America.

Clause Three.—The surrender to the Allies and the United States with complete armament and equipment of three battleships, three light cruisers, nine destroyers, twelve torpedo-boats, one mine-layer and six Danube monitors to be designated by the Allies and the United States. All other surface warships including river craft shall be concentrated in Austro-Hungarian naval bases to be designated by the Allies and the United States and shall be paid off completely, disarmed and placed under Allied and the United States' supervision.

Clause Four.—Freedom of navigation to all warships and merchant ships of the Allied and associated powers shall be given in the Adriatic and up the Danube and in tributaries in territorial waters and through the territory of Austria-Hungary. The Allies and associated powers shall be entitled to sweep up all minefields and obstructions and the position of these must be indicated in order to ensure freedom of navigation in the Danube. The Allies and the United States are empowered to occupy or dismantle all fortifications and defence works.

Clause Five.—The existing blockade conditions established by the Allies and associated powers shall remain unchanged. All Austro-Hungarian merchant ships found at sea shall remain liable to capture save the exceptions which may be made by the commission nominated by the Allies and the United States.

Clause six.—All naval aircraft shall be concentrated and immobilised in Austro-Hungarian bases designated by the Allies and the United States.

Clause Seven.—The evacuation of all Italian coasts and ports occupied by Austria-Hungary outside of their national territory and the abandonment of all floating craft, naval materials and equipment and materials and materials for inland transportation of all kinds.

Clause Eight.—The Allies and the United States shall occupy land and sea fortifications and the islands forming defences and dockyards of the arsenal of Pola.

Clause Nine.—Austria-Hungary shall return all merchant vessels belonging to the Allies and Associated powers.

Clause Ten.—No destruction of ships or materials shall be permitted before evacuation, surrender or restoration.

Clause Eleven.—All naval and mercantile marine prisoners of war of the Allies and Associated Powers in Austro-Hungarian hands shall be returned without reciprocity.

Chaos in Austria.

Returning Soldiers Commit Excesses.

LONDON, November 6.
ZURICH.—The utmost confusion and disorder reign in Austria-Hungary. Soldiers are deserting and rushing to their homes after plundering Military stores. War prisoners are escaping; and making their way home as best they can. Railways are dislocated. Soldiers are monopolizing trains and many fatal accidents have occurred. Convicts are breaking out of prison unhindered. A Republic have been proclaimed at Varsberg where the National Guards have been formed to defend property but they are powerless to restrain hordes of returning troops who are pillaging and tearing down Imperial Emblems. Bavarians are alarmed and have closed the frontier against Varsberg.

Austrian Soldiers Pillaging all Things On Their Return Home.

LONDON, November 6. 3-35 A. M.
The French Eastern Communique says:—Austrians on the Save have recrossed the frontier and Shabatz has been occupied. Serbian cavalry entered Bosnia where they occupied Vardiste in the direction of Visegrad. Austrians are retreating in disorder. Their soldiers are returning to their homes pillaging everything enroute.

General

Influenza in S. Africa.

Success of Government Vaccine.

LONDON, November 3.
CAPETOWN, October 31.—The South African influenza death roll has now reached a total of 7,500. The deaths in Capetown number 4,500. Kimberley 1,000. Pretoria 800. There have been only 47 deaths each in Johannesburg and Steelenbosch. In Durban the coloured population has suffered most but latterly many white people have succumbed to septic pneumonia. The outstanding feature of the epidemic has been the success of the vaccine from the government bacteriological laboratories in preventing pneumonia.

The Fighting on The Tigris.

SIMLA, November 5.

A Mesopotamia communique says:—Hard fighting on the Tigris which began on the 24th October ended on the 30th October with the capture of the entire Turkish force which was opposed to us on that river. A detailed report is not received yet, but the numbers of prisoners are estimated at about 7,000, together with a large quantity of war material of every description.

Western Front

Stupendous Conflict in France.

Allies Preparing a Knock-Out Blow.

LONDON, November 5.

A series of battles raging on the west front from Valenciennes to Stenay promise to prove the most stupendous conflict of the war. It is a mistake to suppose that the Allies are only engaged with the rearwards of the enemy retreating according to plan. On the contrary, the Germans are being forced to fight their hardest by attacks which threaten to achieve the enemy's strategic collapse, and the successes gained by the Allies have been against the immediate concentrations of strength striving most determinedly to hold vital points. General Foch, adhering to his right angle move, is steadily reducing the enemy's area of manoeuvre and squeezing him against the Ardennes hills from west and south, robbing him of mobility in a fashion which is likely to prove disastrous before long. As his strategic position becomes more hopeless his strength is being deeply sapped. Already his exit "via" Metz is fast closing as the result of the American approach to Stenay. The objective of the Americans is Montmedy gap and the Longuyon-Mezieres Hirson railway, from which they are less than seven miles distant. Cutting of this railway will mean severing communications between the German northern armies based on Liege and the southern armies based on Luxembourg, which will be divided by Ardennes wage forcing the whole German line from the Sambre northwards to retreat to the Antwerp-Namur positions. If the enemy attempts to divert the eastern forces to the Meuse line, these will be increasingly congested by the British advance south of Valenciennes. F. M. Sir Douglas Haig's forces yesterday broke one of the enemy's strongest strategic positions approaching important communications whose vital point is Metz junction. The Germans are here fighting their hardest to prevent the British from turning Normal forest, a great natural screen frontally impregnable which covers the approaches to Mauberge. Never throughout the war have the Allied armies proved higher in quality, for they have resisted the temptation to take things easily against an enemy only too anxious to surrender territory, but are fighting most vigorously to deliver the knock-out blow which experts anticipate may be imminent.

Sambre-Oise Canal Crossed.

London, November 4.

Reuter's correspondent at French headquarters wires:—General Debeney's army attacked this morning on the line of the Sambre-Oise canal. The troops crossed the canal on a front of eight miles from Grand Verly northwards and secured the eastern bank by midday in spite of desperate resistance, advancing our line to north of Guise, which is now menaced. Fifteen hundred prisoners have up to now been taken including some of the best German divisions, proving that the enemy is desperately endeavouring to hold ground.

Hammering the Germans.

Tribute to Artillery.

LONDON, November 5.

Reuter's correspondent at British headquarters wiring to-day says:—The Germans yesterday got one of the worst hammerings they have ever received. It has become a habit of speech to say that the enemy is still unbroken and unbeaten but if things continue much longer at the present rate, we will suddenly awake to the realization that this statement has ceased to be true. The correspondent pays a great tribute to the artillery "whose share in the battle deserves to be recorded in gold. The useless devotion with which they followed up the infantry, the extraordinary efficiency with which they galloped into action, undisturbed, swung round and picked up ranges often under shellfire and upon ground ground was gloriously fine."

French Progress and Capures.

LONDON, November 5.—4.55 P. M.

A French communique says:—Repeated successes have compelled the enemy to carry out a fresh retreat at several points of the front. With unwearied ardour we maintained close contact with the Germans. Northeast of Guise we occupied Bergetes-sur-Sambre where 200 civilians were freed. Along the whole front of the First Army we resumed this morning our attacks and progressed between Peron and the Serre. We captured Boisselles-Pargny and north of Simonpe we reached the line passing the Froimont sugar refinery west of Autremencourt, Cuirieux-Goudelancourt-Macebec. Our advance guards supported by artillery are making progress. Between Sissonne and Chateau Porcien we penetrated all parts of the Hundling position where the enemy is still holding out forcing the enemy to withdraw. Our advance is general between the east of the St. Quentin Le-Petit and the outskirts of Larpy.

Germans Retreat on a 70 Mile Front.

London, November 5, 9.30. P. M.

Reuter learns that Germans are retreating on a seventy mile front from the Scheldt to the Aisne. We have crossed the Franco-Belgian frontier between Valenciennes and Baval and have captured the whole of Mormal Forest except the eastern edge. We have reached the western edge of Nouvion Forest and are two miles eastward of Guise and two miles south of Marle whence the line runs straight to Chateau Porcien. Americans, although within six miles of Montmedy-Mezieres railway, the enemy's main lateral line, are out of touch with the main German fortresses. It appears that retreat on a large scale is in full swing.

German Resistance on a 30 Mile Front Broken

LONDON, November 6.—12.45 A. M.

Last night's British communique says:—In the great battle which opened yesterday between Sambre and Scheldt our third, fourth and first armies heavily defeated with severe losses in killed, wounded, prisoners, guns and material no fewer than twenty five German divisions thus breaking German defence on a thirty mile front. Owing to this brilliant success the enemy is to-day retreating on the whole battle front. Despite rain we are pressing him closely taking prisoners. Enemy has abandoned complete batteries and quantities of material. We passed through Mormal forest and reached the general line Barzy-Grandfagny-Berlaimont westward of Baval-Rosin-Fresnes.

Aviation Communique.

LONDON, November 5.

AVIATION.—We successfully attacked important rail junctions and aerodromes setting fire to three hangars. We dropped a total of thirty three tons of bombs. Enemy showed great activity. There was heavy fighting in which we brought down four aeroplanes and drove fifteen down out of control. Thirty five British machines are missing. Our nightfliers dropped fourteen tons. Four failed to return.

LONDON, November 6.—2.45 A. M.

Last night's French communique said:—On the whole French front from Sambre canal to Aronne, the German retreat continued during day and attained at certain places a depth of ten kilometres. The First Army is gathering the fruit of severe battle yesterday for crossing the Sambre canal. It completely defeated six German divisions and captured four thousand prisoners and sixty guns. We captured Guise during the first hour and the advance continued without rest. We had reached at the end of day Barzy, Esqueheirion, Vaqueresse, Crupilly Nazy, Romery, Saintrichamont, and Housset liberating numerous civilians. Further on the night we held Caneuville, Brusset, Marle, Bostent, Esqueleau Busyptierpont, Dzy-Le-Gros. Heavy fighting north-west of Chateaupierre also caused general retreat of the Germans. Our line passes north of Waleppe and Lannogne and west of Chaudon and St. Fergaux. We captured Barry, Dondy-Zet-Esper, Conde, Des Heroy, Chateau-Porcien, and crossed the Aisne at Nanteuil and in Aronne. By a brilliant surprise we crossed Ardennes Canal and the Aisne passing far beyond Montmedy and Lechesen and reaching the village of Pousery and Saurville.

Greatest Allied Advance

Since the Offensive.

LONDON, November 6

The advance of the Allies yesterday was the greatest since the opening of the offensive. The whole front is now in a state of flux. Allies at many points have lost touch with the main German forces which after the crushing they received in the great Allied assault lost not a moment in beginning a new retirement to avoid disaster but retreated immediately that darkness fell on the battlefield on Monday. A few hours' start sufficed for the main body to break contact with their assailants who when they resumed advance yesterday morning were hampered by bad weather. The question now is how far enemy means to go before attempting another stand. It is believed that he may try temporarily to hold Meziere-Maendange line as preliminary to an eventual move if possible to the Meuse-Namur-Brussels-Antwerp line.

LONDON, November 6.—12.35 P. M.

The British communique says:—Northward of Sambre River our advanced troops pressed forward beyond the Normal Forest and reached the Main Ave-Na-Baval Road south-eastward of Baval. We also advanced westward of Surval and on other parts of the battlefront.

LONDON, November 6.—1.50 A. M.

The American communique says:—Our first army crossed the Meuse south of Dun under heavy cannonades which frequently wrecked bridges and fought their way up slopes on the east bank breaking enemy's strong resistance and capturing two hills Jermillon Wood and Dun and in the afternoon pushed a mile beyond captured Beaumont and advanced two miles beyond. We are now five miles from Sedan-Merz Railway. The Third corps on the left advanced through rugged forest beyond Stonne. Fifteen more guns were captured west of the Meuse. Seventeen enemy aeroplanes were shot down in air fights. Seven American machines are missing.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE)

Delhi

Rs. 20,000 Voted for Influenza.

DELHI, November 6.

The Delhi Municipality have resolved to place at the disposal of their president Rs. 20,000 to meet the expenses in connection with influenza epidemic in the city.

Landholders' Deputation Postponed.

RAJANAGAR, November 6.

The Maharaja of Dharbhanga president of the All-India Landholders' Association, has received a telegram from Simla expressing H. E. the Viceroy's consent to the postponement of the deputation from the Association till March owing to the prevalence of influenza in Delhi.

Bombay

Bombay Legislative Council.

BOMBAY, November 6.

A meeting of the Bombay Legislative Council was held to-day His Excellency Lord Willingdon presiding. The first item on the agenda was the bill to provide for the control of dealings in cotton in the Bombay Presidency. In moving the first reading of the Bill, Mr. Carmichael said that suggestions were made from time to time to improve the conditions with regard to cotton trade in Bombay and the necessity for a central body of control was felt. The principal defect concerning this question was connected with the dealings for future. It was not genuine trade but pure gambling. Conditions in Bombay made gambling not only possible but encouraging. Frequent settlement could be made many months in advance, this opened the door to cornering. The situation reached very serious proportions at Broach settlement this year and Government intervention was called for. The Government did not interfere at that time, but they were ready to co-operate with the trade to prevent a recurrence of the trouble. After discussing the matter with the representatives of the trade the Government of India framed rules under the Defence of India Act and under these rules power was given to the Bombay Government to appoint a committee to deal temporarily with the question. The Clearing House became a fact on the 18th November. Most of the Associations representing the trade were in favour of the new arrangement, but some were opposed to it. The bill under consideration followed closely the rules laid down under the Defence of India Act by the Government of India. It proposed to establish a Board of Control to be nominated by the Government. It would have power not only to regulate forward contracts but ready contracts also. It was purely a war measure and would remain in force for not more than two years after the war, but it was expected that it would form the basis for a permanent legislation in the future. The Hon'ble member expected that the formation of the Board by nomination would excite comment, but under the present circumstances that was the only course. The trade was not properly organised and it stood in necessity of outside help. That help would be provided by the proposed Board of Control. Mr. Carmichael hoped that the bill would receive support from the Council.

Cordial Support.

The Hon'ble Mr. Parashothamas Thakoredas cordially supported the bill as a step in the right direction that would bring relief not only to the trade but to cultivators also. He traced the history of cotton legislation and observed that the present bill was not objectionable when compared with measures that were passed in the past. The clauses of the Bill were permissive and the clearing house system was now almost universally approved. He strongly objected to the composition of the board by nomination. He said it was feasible to have elected members.

In the debate that followed several Indian non-official members urged the formation of the Board by election and suggested that the select committee to which the Bill would be referred should deal with the question of election. Most members who supported the first reading made clear that they were not in favour of nomination.

In replying to the debate the Hon'ble Mr. Carmichael observed that under the present circumstances it was not possible to have representatives from all associations that were in existence dealing in cotton. He also remarked that no Hon'ble member showed any way to get out of that difficulty. Consequently nomination was the only method that was left.

His Excellency in putting the first reading to vote observed that they all liked electoral method in preference to nomination, but under the present circumstances as far as this question was concerned nomination alone was thought to be feasible. However the question might be tackled by the select committee. The first reading was passed and the Bill was referred to a select committee consisting of thirteen members including Mr. Carmichael and the Advocate-General.

Women as Municipal Councillors.

Another important subject taken up at the meeting was a resolution moved by Mr. F. A. Desai recommending the removal of women's disqualification with regard to being elected or appointed as councillors of the Municipal Corporation. In support of his motion the mover referred to the advance that the city has made in the direction of female education and to the passing of the second reading of the Bill in the House of Commons enabling women to enter Parliament as members. Mr. Phiroze Sethna of Bombay opposed the motion on the ground of the absence of any franchise to women in the progressive municipality of Calcutta. He added even in Germany which was certainly far more advanced in that respect than Bombay the saying was women were confined to children, church and kitchen and that Mr. Desai would do better to keep his soul in patience till the fate of a similar motion to be moved in the Corporation was settled.

Mr. Paranjpye.

The Hon'ble Mr. Paranjpye supporting the motion emphasized that Bombay should lead Calcutta in such matters.

Mr. Mehta.

The Hon'ble Mr. Chuni Lal Mehta of the Corporation did not see any desire on the part of the women of Bombay to secure a seat in it.

Sir Dinshaw Poyit remarked that Mr. Desai advocated an innovation for the city and wanted to watch its working for better or for worse from his place of safety and security in Bijapur.

The Hon'ble Mr. Belvi disposed of all arguments put forward by the opposition and accorded his strong support.

The debate had not concluded when the Council adjourned for the day.

Burma

Deaths in Rangoon.

RANGOON, November 6.

Deaths last week in Rangoon numbered 633 of which 592 were directly attributed to influenza and 41 to respiratory diseases. The past few days have shown a decrease in mortality, yesterday's deaths being only 61.

నీటిపన్ను రేట్లు.

పాలెపు వేంకటసూర్యగోపాలము.

దుర్గిరాల సూర్యప్రకాశరావు.

II

V లంకపడుగయి భూములపై నదీజలమునకు నీటిపన్ను (కొత్తగా విధించుట: (1) ఈ భూముల లనేక కారణములచేత డెల్టాలోని మొరక భూములకంటె తక్కువపన్ను కట్టబడదగినవి. (2) వీనివైన రీసెటిలుమెంటు కాలమున దారుణమయిన వన్నులు విధించినారు. (3) లంక రయితల వెక్కండ్రయిప్పటి దారిద్ర్యస్థితి వ్రాసు నలవికాదు. (4) నదీజలముమీద నీటిపన్ను ఆశుతపూర్వము, అభూతపూర్వము. (5) నదీజలమువలన కలిగిన నష్టమునకు ముజరా క్రియారూపముగ లేకుండుట. (6) ప్రభువంతు సస్యము నదీజలమువలన నశించినను రెండవంతు నీటిపన్ను కట్టుట (7) జమిందారి గ్రామములలో కూడ నదీజలముపై నీటిపన్ను కట్టుట:

మొదటివిషయము

తక్కిన మొరక భూములకులగుదుపాయములు

(క) కాలస్థితిని బట్టి రెండుపంటలు పండును.

(చ) సారసీన మయ్యెనేని ఎరువు వేసి బలముచేసికొనవచ్చును.

(ట) వైని మంచిమన్ను కనబడు చేలయందు, ఆమన్ను చాలలోతువరకు నుండును.

(త) చేనంతయు సమ మట్టుముగ నుండును.

(ప) అనావృష్టి కలిగినప్పుడు కాలువ నీటిని పెట్టుకొనవచ్చును.

(x) కాలువనీరు పారిండుకొనవచ్చును.

(జ) నయ్యకట్టు కొనుటకు చేరువను నీరు పడును; చేరువను ఇటుకలు దొరకును, లేకున్నను బండ్లమీదటోలవచ్చును. అట్టి నయ్యకట్టలముగ నుండును.

(డ) కొబ్బెర,అంటు ముమిడి, అరటి, చెఱుకు మొదలయిన తోటలు నుకరముగ వెంచుకొనవచ్చును.

(డ) మనుష్యులు, పశువులు, సామానులు, ఎరువు, సస్యములు, కసపు చేసినండి యింటికి రాను పోను నులభము.

మరొక విస్తారవ్యయముతో దిమ్మ పోసి పాకలు వేసిన గాని పశువులకు నీడలేదు. అవియైనను మాత్రముగ వజ్రము వచ్చినప్పుడు కొట్టుకొని పోయిన సంవత్సరములు కలవు. మొరకభూములలో వలె లంకభూములలో దుక్కి నుకరము కాదు. మంచి పొగాకు పండదగిన లంకలు సెటిలుమెంటుకాలేదు. అది యెలము పాటలోనే యున్నది.

లంకపడుగై భూములకు గల అనుపాయములు (క) వరదవచ్చి మంచెనేని ప్రభవపంటయే నశించును.

(చ) ఎరువుకూడ వజ్రవల్ల కొట్టుకొని పోగలదు.

(ట) వైని మంచిమన్ను ఉండినను, చేసెడు మూరెడు లోతు త్రవ్వగానే అక్కడనుండి క్రింద నంతట కట్టి యిసుక మాత్రమే కల చేలనేకములు కలవు. వై మన్నుబట్టి రేట్లు విధింపబడినవి. ఆయిసుక యన్ని సస్యములకు హానికరము.

(త) ఒకచోట మొరక, ఒకచోట సగాధమై నీరు నిలిచి శీతకాలమువరకు పడునుకు రాని పల్లముగ నుండును. ఏచేను కాచేనభేదము. రీసెటిలుమెంటులో బ్లాకున కంతకు నొక్కరేటునే విధించిరి.

(ప) కాలువనీరు వీనికిసాధ్యముకాదు. కొన్నిచేలకు నది చాల దూరమందుండును.

(x) నదిచేరువనున్నప్పటికిని నీరు ముప్పదియడుగుల లోతున నుండును. కాలువలలేవు, బోదెలు లేవు, నదీజలము దొరకదు. ఆనకట్టక్రింద నీరు మోరమగును.

(జ) 6, 7 గజములలోతు త్రవ్వినగాని నీరుపడదు. మూయకట్టుటకు నుకరముగ చేరువను ఇటుకలభించదు. బండమీద తీసికొని పెట్టుటకు కాలువలనది యడ్డమువచ్చును. మనుష్యులచేత మోయించుట చాల వ్యయపాతువు. అట్టి వ్యయమున కొడిగట్టి త్రవ్వించినను అది వరదలచేత పూడిపోయి ఏచేట మరమ్మతు కొరును.

(డ) అట్టితోటల కనేకలంకలలో నినుకవిస్తారమయి మొక్కలే బయలుజేరవు. వజ్రము నాకేనము చేయును. వేసవిలో నీరు లేమిచేత నశించును.

(డ) కాలువనది యడ్డముచేత నశ్యంతకష్టము, కాలువలకు నంతెనలు కట్టించుగా నున్నవి. లంకపడుగై భూములకు కోడ్లక్కడను లేవు.

రెండవవిషయము.

(1) డెల్టాలోనితక్కిన మొరక భూములలో స్వేచ్ఛలుగా కొద్ది భూములకు 7-0-0 1 క తరము 5-0-0 ఆలకురేటు 0-4-0 ఈవిధముగా రేట్లు వేసినారు.

(2) అష్టాంశ భూములకును తక్కినమొరక భూములకును నూటికి 25 కంటె జాస్తికట్టలేదు.

లంక భూములకు పూర్వము రు 2-8-0 రేటుకూడ ఉండెను. రు 2-8-0; రు 4-0-0; రు 5-0-0; రు 12-0-0; అతిస్వల్ప ప్రదేశమునకు రు 20 లు రేట్లుండెను. సామాన్యముగ రు 11-0-0 రు 9-0-0 రు 7 రేట్టిప్పుడు విధింపబడెను. పూర్వము రు 2-8-0 రేటునుండి అత్యంత నిస్సారమయిన చేలకు రు 9-0-0 విధింపబడినది. కొన్నిటికి రు 11-0-0 కూడ విధింపబడినది ఈచేలువైని తేనెదులూతు మట్టి యుండి క్రిందయంతయు నిసుక. తోటలు పెరుగవు, సస్యములు కావు, సరికదా, కొన్నిటిలో గడ్డి యెసగుటగా మొలవదు.

(2) లంకభూము: మీద నూటికి 80, 860, కొన్నిచోట్ల 440 రేట్లుజాస్తి కట్టినారు.

మూడవ విషయము:—లంకపడుగై రయితులలో ననేకులు పూర్వము రు 100 చెల్లించుచు వచ్చుచు రేట్టింపు చెల్లించవలసినవారైరి. అనేకులు కడ:దరియైన. ఋణగ్రస్తులయి యున్నారు. వరియైన విచారణ జరిగించినయెడల దీని నిజము తెలియగలదు.

నాల్గవవిషయము.

కం. ఆదవులు నేటులు నని నీ పడసినయవి యెట్లు? పుణ్యభాగింధి యిప్పుడమింక గలవారి కెల్లను నెడవక వేర్వేరుల కాక యిది నీయదినే? భార. ఆది. 7. (40)

క. గిరినిర్మలములం బుట్టిన సరసిజవన మిదియు సర్వసామాన్యము కాకరుదుగ నొక్కనియదినే? పరగం గుజేరుండు దీనిం బడసెనె మొదలనె? భార. ఆది. 8. (864)

ఇట్టి న్యాయవిరుద్ధముగ నదీప్రవాహజలమునకును నీటి తీర్వ విధించి దానిని మఱల హెచ్చింప జూచుచున్నారు. పూర్వరాజులు గాని బ్రిటిషు దొరతనమువారు గాని ఏటి నీటికి పన్నుకట్టలేదు. మొదటి సెటిలుమెంటులో కట్టలేదు. 1865 సంవత్సరపు నీటిపన్ను కాసమునం దీ నీటిపన్ను ఉత్తేరింపబడలేదు. ఆ కాసముయొక్క యవతారికను చూడము:

Whereas in several districts.....large expenditure out of Government funds has been and is still being incurred in the construction and improvements of works of irrigation and drainage.....where it is right and proper that a fit return should.....be made to the Government on account of the increased profits derivable from lands irrigated by such works, it is enacted.....

నదీజలమునకు నీటిపన్ను కట్టు సందర్భమున వైవాక్యములలోని ఒక్క యక్షరమయినను వర్తింపదగదుగాదా! ఇది గాక నదీతీరవాసులకు పూర్వకాలముందు గల ధారాళ జల ప్రవాహమునకు అనకట్టునల్ల అడ్డుకలిగి వీరికుండెడు సమాజ సదుపాయములు చెడినవి.

ఆయదన విషయము.

నది మాది గనుక మానీటికి మా యిష్టమువచ్చిన పన్ను విధించుచుండురా! అట్లే కానిండు. అనదివరద వల ననే

(1) భూము లేటగలియుచున్నవి. (2) గ్రామములు నశించుచున్నది. (3) ఇండ్లు కూలుచున్నవి. (4) పడవలు మునిగి మనుష్యులు చచ్చుచున్నారు. (5) పశువులు కొట్టుకొని పోవుచున్నవి (6) ఇంక ననేకవిధము లగు హాని కలుగుచున్నవి. ఈ నష్టములకు దొరతనమువారు పరిహారము నొసగుటలేదు కదా! నువ్వు కొట్టు మొదలగు ప్రభువసస్యములు వరదవల్ల నశించుచున్నవి. అభూమి శిస్తులో మొక దమ్మిడి యైనను గవర్న మెంటువారిచేతను రిమిషన్ ఇచ్చిరా? వరదనష్టమునకు భూమిపన్ను ముజరానుగురించి బోధువారి కచ్చితమగు స్టాండింగు ఆర్డరుయిన లేదు. గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు దీనినిగూర్చి గవర్న మెంటువారితోను బోధువారితోను మాడెండ్లు ఉత్తరప్రకృత్య తరములు జరుపగా ద్వారవిడ ప్యాదాయమునువంటి జవాబు నిచ్చిరి. అది యాచరణమునంద సాధ్యము.

ఆరవవిషయము: నదీతీరమందలి యొకచేలలో నూపు కొట్టు నీటి మొదలయిన సస్యములు వరదవల్ల చచ్చినవి. వానికి దమ్మిడికం పెకొనేమకొలేదు, పన్ను రిమిషన్లేదు. అచేలవాడు రెండవ పంటకు మిరెపతోటయో, పొగతోటయో వేసికొని

మొక్క బ్రదుకు నిమిత్తము కానికొత్త నదీజలము రెండు మూడుపోతలు పోసికొనును. అందు కాసరికొరకు 11-రు 9-శిస్తువైని ఎకరమునకు రు 2-8-0 వాస్తవ నీటిపన్ను విధించుచున్నార. దొరతనమువారిదని హక్కు స్థిరమయిపోనీటి వలన కలిగిన హానికి ముజరా లేదు. వారి నీటికులని యుపయోగమునకు పన్ను చెల్లింపవలెను. ఇది యెంతమాత్రము ధర్మము కానేరదు.

ఏడవవిషయము: అనకట్టునకు పూర్వము పల్లపుసాగులో నందెడి జమిందారి భూములకు ఈనాడు భూములకు మామూలు పల్లమును వేరువెట్టి, ఏవిధమయిన పన్నుతో నిమిత్తములేకుండ అనకట్టు కాల్యలనీరు దొరతనమువారు రుచితముగ నిచ్చుచున్నారు. ఆ నదీజలము యథేచ్ఛముగ పన్నులేకుండ నది పుట్టిననాటినుండి యుపయోగించుకొను ఈనాడారుల కిప్పుడు నీటిపన్ను విధింపబడుచు కొత్త న్యాయము. ఇక నానది జమిందారుని గావునపు సరిహద్దులలో నన్నుప్పుడు రేపు లంకక్రింద మారెవా అభూమి జమిందారునిదే! ఈ దినము నామిది నీటికి పన్నుకట్టు సధికారము తాము గైకొనిరి. నదియొక్క పెద్దకాఖయండి విడివడితిరిగి నదితో చేరిన చిన్న పాయలుకలవు. వానికి పాటుపాటులులేవు. వేసవికాలమందు నీరొక్కచోటున మడుగులోని నీరువలె నుండును. ఒక్కొక్కచోట నీరే యుండదు. అట్టి పాయలు జమిందారి గ్రామములలోకూడ నున్నవి. జమిందారి భూములపైని అట్టి నీటికి సంయతము పన్నుకట్టుట చురింత యన్యాయము. ఈ సంతోభ మిటులండ, లంకపడుగయిభూములు వైనిజూపినట్లు తక్కిన భూములకన్న లామ్యు, అపాయగ్రస్తములు దారుణమైన హెచ్చుపన్ను విధింపబడినవై సరియైనవెలలు లేకున్నవి. గూ 10 ల రేటు పల్లపుభూములు ఎకరమునకు రు 1000 ల వరకు వెలరాగల్గియున్నవి. రు 9 ల రేటుగల లంకపడుగై భూములకు ఎకరమునకు రు 100 లు విలువరాని నిదర్శనములు కలవు.

ఇంకొక విషయము: కారెంతోడునకు నాల్గవంతు మాత్రమే ముజరానిపురు. ఈముజరాతోడునకు జాస్తికూలి కెంతమాత్రము సరిపాడు. తోడున కెకరమునకు కూలి గిరాకి కొలిది రు 10 ల వరకు వ్యయమగును. ఇందువలన ప్రతిపస్యమునకు తోడుకు అధమము సగమువంతు ముజరానిప్పించుటను గురించి యధికారులు నిర్ణయింపవలసిన కాలము వచ్చినది. మరియు నిరుపయోగముగ నున్ననీరు నుపయోగించుకొన్నందుకు జాస్తిరేటునీటిపన్ను విధించురు. ఏమరుగుకాల్యయొడ్డున నుండు చేలోనయినను ఏ సస్యమయినను వేసికొని ఆ నీరు నుపయోగించుకొనెనా జాస్తిరేటునీటిపన్ను విధింపబడుచున్నది. ఆ నీరు నట్లుపయోగించుకొనినయెడల నెవ్వరికి నిబ్బంది లేదు. కాబట్టి యట్టినీటికి జాస్తిపన్ను విధింపదగదు.

అధికార అనధికారసభ్యులు గల యొక చిన్నకమిటీ వేర్వేరువి వైవిధ్యములను విమర్శచేయుండి యొకరిండి పరిహారముల గావించుట విధియై యున్నది.

(1) చెఱుకు, అరటి, మొదలము మొదలుగా నీకరకు రు 10 రేటులలో నుండుసస్యముల కాయాఫసలీలో రు 5 ల రేటుకన్న జాస్తి విధింపరాదు. (2) జిరాయితి భూములకు తరమును బట్టి జలాధారములనుబట్టి యేరేటు నీటిపన్ను విధింపబడి యున్నదో, అట్టిరేటే యానాములమీద కూడ విధింపబడవలెను. (3) జలాధారములయొక్క క్లాసులు ప్రస్తుతము మార్చి హెచ్చురేటు నీటిపన్ను కట్టదగిన క్లాసులో చేర్చుకూడదు. (4) ఏసస్యమునకు తోటకు మొక్కలకు మొక్కపాకుసమయమందు మొక్కలు వేరుపట్టు: నిమిత్తము నీరు పారిండుకొనకుండ వుండలతో పోసికొన్నప్పుడు నీటిపన్ను కట్టనక్కరలేదు. (5) కట్టకతప్ప దంటిరా ఏమొక్కలకైనను ఎకరమునకు రు 1 రేటుమించుకూడదు. (6) నీరు పారిండుకొన్నప్పుడు కూడ ఏసస్యమున కయినను ఏతోటకయినను ఆరువెలల తక్కువకాలమునకు ఎకరమునకు వెల యొక్కటికి ఒక్కరూపాయికంటె జాస్తినీటిపన్ను విధింప వావత్వము లేదు. (7) ప్రత్యేకనదీజలము పెట్టుపయోగించుకొన్న నీటిపన్ను కట్టుట కధికారము దొరతనమువారు వహించదగదు. (8) ఈనాములమీదను జమిందారి గ్రామములలోని భూములమీదను నదీజలమునకు నీటిపన్ను కట్టకూడదు. (9) కారెంతోడునకు సగముతక్కువకాకుండ రేటుముజరా నిప్పించవలెను. (10) మురుగుకాల్యల నీరుపయోగమునకు జాస్తిరేటు కట్టరాదు.

ఈప్రకారము ఉత్తర్యులు కావలె నని మండలప్రజలు మండలసభలలో మొరవెట్టుచున్నారు. కలెక్టరులు సామాన్య ప్రజలతో కలిసి యిట్టివిషయములను చర్చింపరు. వారిని తెరుచుగ కలియువా రిట్టి విషయములకు కలెక్టరులవద్ద ప్రశంసించువారై యుండురు. 1918 సంవత్సరము మొదలు క్రమముగ జరుగుచున్న మండలసభల కొక కలెక్టరుగాని డివిజను ఆఫీసరుగాని స్వయముగ వచ్చియుచట భూస్వాములు రయితులు తమ కష్టములు ఇబ్బందులు వ్యవహారలోపములు దెప్పుచు చేయుప్రసంగముల నాలకించలేదు. డిప్యూటీ కలెక్టరువచ్చి విన్నవించుకొందు మని తెలివినను, అరనాకే మీరులేరు కాసన నిర్మాణసభ్యులు వీనినిగూర్చి ప్రశ్నల నడిగినంతమాత్రమున పని జరుగదు. జిల్లావ్యవహారవిషయములను గురించి డిస్ట్రిక్టుబోర్డులలో చర్చ జరిగి తీర్మానము రూపమున కలెక్టరులకు బంపినపుడు కొంత చలనము గట్టుట నిశ్చయము.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL, SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to preserve it in the heyday of Youth, guard and insure against its loss as a precautionary measure, and obtain and regain it, at any age and at any expense, if already lost, through any cause whatsoever. How? By a timely use of the world-renowned mechanical device called "E" manufactured on Dr. Bier's Principle of Hyparaemic Treatment by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing postage &c, charged extra) entered all over, highly recommended by several leading medical authorities of the East and the west and countles numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in English: write to-day, in all confidence if really interested on

for descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the Andhra Patrika to this [669] Erectruss (A. P. DEPTT) Sol Agency for the East, Batala (Punjab) India.

వెల స్వల్పము! సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!! గుణ మధికము!!

పంచభాషను చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం
అన్ని నొప్పులకు

జనము
వరమాషధము.

తలనొప్పులమామూలు. వాయువుపోట్లబాపును. పార్శ్వపుసెప్పుల బారదొలును. పొట్టను బోగొట్టును. ఇవి యవి యననేల సకలవిధమైన నొప్పులకు సంతోషింపవలసింది. వసమూలికలచే హిందూజాతమందు తయారు చేయబడుచుండును. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వాడుచున్నారు. గొప్పగొప్ప వారిచే వేలకు వేల యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామర తైలము

తామర, తీట, ఏనుగుగడ్డ, దురద, ఉంగరములవంటివట్టు, రసికాయట, కెంట్రిక లూడిపోవుట మొదలగు చర్మరోగములను వాడనము చేయగలదు. రాజారాజి బొమ్మను చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లు మాత్రమే.

మోహి నీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. రీతులములు నూనెగల సీసా 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

కుంటినొప్పులకు దివ్యవధము; నువాసనగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. డబ్బి 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లు.

అమృతం జనము డిపో,

6, తంబుచెట్టివిధి, మద్రాసు.

109, ప్రేరిరోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి.

నోటీసు.

బెజవాడ కావరస్తులు, పబ్లికెట్టి పంకాజ్ నాథ్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య రి బెంబలిగి శరణప్ప 4 వందక వెంకట్రాయుడుగారి కుమార్లు (1) ఈ. మానుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు రిగూడవల్లి సుబ్బారాయుడుగార్ల తాలూకు శ్రీదుర్గా వల్లేశ్వర రైసుమిల్లు పేరుతో బెజవాడ లోక్ మ్యూనిసి పల్ సెం 4/1 రు ౧౮ ఇంట్లో పెట్టబడిన ఫ్యాక్టరీలో ఇంతవరకు మక్కువేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెని 60 హార్సుపవర్ గల ఆయిల్ ఇంజన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్నీ, అందుకు సంబంధించిన మెట్టింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళుపంపు, హెల్లర్లు ఇంకా ఫ్యాక్టరీకి సంబంధించిన చిల్లరసామానులన్నీ భాగస్థులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 సం॥ డిసెంబరునెల 2, 3, 4 తేదీలను వేలమువేసి ఆఖరుపాటమీద కొట్టివేయబడును గనుక కావలసినవారుచచ్చి కొనుక్కోవచ్చును. మరకులు వేలంపాటు కాలమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవారికి ఏవిధమైన సంబాండ్లీ కావలసినచ్చినప్పటికి ఈదిగువ సంకేతము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకోవచ్చును

ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య,

బెంబలిగి శరణప్ప,

బెజవాడ.

(1860)

మేనేజర్లు.

మదరాసు అందుసదరకమరాటా
రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు.

(1365)

గుడుపూడిస్ పుస్తకమునందలి 45 (బి) పేరాలోని మొదటిభాగమును అందరును, బాగుగ గమనించవలెను. సరకులను కంపువారు రైల్వే రసీదును రిజిష్టరుచేసి కంపువలెను. రైల్వే కంపెనీ వారు రైల్వే రసీదును తీసికొనిన గాని సరకులను డెలివరీజేయరు. రైల్వేవారులను డెలివరీ జేసి కొనినపుడు రైల్వేరసీదు కనబరచనియెడల డెలివరీ తీసికొనువారలకు మిక్కిలి అసౌఖ్యకరముగా నుండునని ఇందుమూలముగా సూచించుచున్నాము. ఒక పెద్దకంపెనీవారు పూచి యిచ్చినగాని లేక ఆ సరకుల వెలను డిపాజిట్టు జేసినగాని రైల్వే కంపెనీవారు రైల్వేరసీదు లేకుండ సామానులను డెలివరీ జేయరు.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపదములు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల నివృత్తినను
కరికింపుడు.

ప్రతి వర్షమునను లక్షలకొలది సీసాల విక్రయించుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలీక్, మలియన్డే, గోవా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నీ ప్రజేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపదమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహర" కస్తూరిమాత్రల సీసా మీయింటు నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నితీతించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము పోషి బలహీనత, అశారోగ్యము, పెద్దనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధాపద శ్రవణచే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యులలో నీకేవిధము లగునట్టియు నుపయోగింపవలగు కర్నాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

డిజిస్టర్ల న యావ్యాపార శురుతులు, ప్రతి సీసాయాదును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

ఆనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 260 మూలమున్న సీసా 4 అణాలు మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి తెప్పించుకొనుటకుల ఖర్చుతోచిరి	రూ 1-8-0
12 సీసాల కొకసారి కొనిన	2-12-0
25 సీసాల కొకసారి కొనిన	5-0-0

సమస్తరోగములకు మావడ్డ ఆయుర్వేదియ సిద్ధాపదములు వారకును.

వినియోగము:— శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు

గుంటూరు - ఆవిబెసంటు

ఈ పురమునకు ఆవిబెసంటు గారు నవంబరు 2-వ తేదీని విజయము చేసిరి. ఇత్యుది ఆ మెయొక్క మొదటిరాక యగుటచే జనులు ఆ మెదర్శనము చేయవలయు నని యెంతయు కుతూహలలై యుండిరి. స్టేషనువద్ద ఆ మెను జూచుటకై ప్రజలు తండ్రిపరండములుగా ముగిరి. రైలు బండిలో దిగినవెంటనే న్యాయతి హనుమంతరావుగారు ఆ మెను పుష్పమాలాలంకృతను జేసిరి. స్టేషనునుండి బ్యాండు వాద్యముతో ఆ మె దివ్యజ్ఞానసమాజమువారిచే నిర్మింపబడిన నూతన భవనమునకు దోడ్కొని పోబడెను. ప్రభుభవమున దివ్యజ్ఞానసమాజము చేత జేతములందు చేయుచున్న మహోపకారమును గూర్చి చుచ్చటించి ఆ మె యాభవనమును తెలిచెను, అనంతరము దివ్యజ్ఞానసమాజము యొక్క ధర్మములను గూర్చియు సామాజికల విధానకృత్యములనుగూర్చియు ప్రసంగించెను. వాటి మధ్యాన్నము శ్రీల నిమిత్త మొకచక్కని ప్రసంగము గావించెను. ఆ సాయంకాలము ప్రపంచమహాగురువును గూర్చి మహోపన్యాస మొనరించెను.

మఱువాటి ప్రాతఃకాలము బ్యాండు వాద్యములతో ఆ మె కృష్ణా బాటక్ వెన్నునకు తోడ్కొనిపోయెడను. ఆచట ప్రజాపక్షమునను కాంగ్రెసు కమిటీపక్షమునను జిల్లాసభము పక్షమునను హోమయూనిగు పక్షమునను స్వాగతప్రతీకలు ఆ మెకు సమర్పింపబడెను. ఈ ప్రతీకలనుందలి ముఖ్యాంశములకు ప్రత్యుత్తరముగా ఆ మె ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమును గురించియు జాతీయవిద్యను గురించియు ఇంచుక ప్రసంగించి అనంతరము హోమయూనియొక్క యావత్కృతను గూర్చి అత్యంతోత్సాహవశమైన యొక యువన్యాసమును గావించెను. ఆ మధ్యాహ్నము హోమయూని కాభాసభ్యులతో ముచ్చటించి సాయంకాలము తన సహజగంభీరధోరణిని కాంగ్రెసు లీగు స్పీచునుగూర్చి మహోపన్యాసమును గావించెను. ఆ మె రాక దివ్యజ్ఞానసమాజమునకును హోమయూని ఉద్ద్యమమునకును విశేషమైన ప్రయోజనమును గలిగించె ననుటకు సంశయము లేదు.

గోదావరి మండల గ్రంథాలయ సంఘము:— ఈ సంఘముయొక్క ద్వితీయకార్యనిర్వాహకసభ యీనెల 9-వ తేది శనివారము 4 గంటలకు పీఠికాపురమునందున్న "ఆంధ్ర పరిశోధకమహామండలి" భవనమున జరుగును.